

Lügemik

Lähte Ühisgümnaasiumi koolileht

APRILL 2025

*Kallis lugeja! Sul on ainulaadne võimalus kujundada ise aprillikuu Lügemiku esikaas. Kui oled sobiva pildi valmis saanud, palun tee sellest foto ja saada Lügemiku meiliaadressile lygemik@gmail.com! Toimetus valib erilisemad välja ning premeerib neid auhindadega!

Gümnaasiumiõpilased said osa MTÜ Eluks Valmis õppepäevast

10. märtsil toimus Hea Hariduse Fondi toel MTÜ Eluks Valmis juhitud õppepäev. Õppepäev oli suunatud gümnaasiumiastmele ning koosnes neljast loengust.

AUTOR: MARTA RAUDSEPP

Loengute põhiteemadeks olid vaimne tervis, rahatarkus, seksuaaltervis ning elu visioon. Loengutes toimusid mitmed liikumispausid ning arutelud. Minu meelde jäävamaks teemaks oli rahatarkuse loeng see, kui palju raha tegelikult ühel perel kulub. Teemaplokk „Minu elu visioon“ pani rohkem mõtlema n-ö kastist välja enda eesmärkide saavutamiseks. Vaimse tervise loengus saime jagada enda muresid anonüümselt ning neile ka lahendust. Rahatarkuses saime teha grupitööd ning arutada omavahel, kui palju tegelikult ühel perel raha kulub. Lisaks saime välja mõelda erinevaid tulu teenimise võimalusi ning mõtestada tulu ja kulu erinevust. Seksuaaltervise loengus kordasime üle suguelundid ning rääkisime rasestumisvastaste vahendite turvalisusest. Tuli välja sellest rääkimise olulisus, kuna nii mõnigi arvas, et kilekott ning õhupall kuuluvad rasestumisvastaste vahendite alla.

FOTO: MARIETTA LOKK

„Minu elu visioon“ õppeloeng.

„Mulle jätsid väga hea mulje kaheteistkümneid, sest nad nägid päeva alguses murelikud ja väsinud välja, kuid päeva lõpuks, kui nad minu loengusse jõudsid, lahkusid nad palju energilisema ja inspireeritumana. See oli väga tore vaatepilt, kuid loomulikult olid ka teised klassid väga energilised. Kooliga oli väga tore koostööd teha ning huvijuht Kristi oli suurepärase inimene, kellega seda projekti kirjutada ja ellu viia. Kindlasti tahan ära mainida ka Tartu valla Hea Hariduse Fondi toetuse. Moto, mida sooviksin õpilastele edasi anda, on järgmine: „Julge küsida, sest küsija suu pihta ei lööda!“ Kui oled tundides aktiivne ja esitad küsimusi, näitab see koolitajale sinu kohta midagi väga positiivset. Meile, koolitajatele, jäävad alati meelde need noored, kes julgevad küsida ja aruteludes kaasa lüüa. Olen ka ise elus kogenud, et küsimuste esitamine, olgu need head või lihtsalt ükskõik millised, on väga suur oskus. Seda oskust hinnatakse näiteks töövestlustel, värbamistes ja kooli sisseastumiskatsetel,“ kommenteeris päeva MTÜ Eluks Valmis tegevjuht ja „Minu elu visioon“ läbiviija Eva Maria Hanson. Ka õpilased jäid päevaga üldjoontes rahule, kuid oli ka neid, kes arvasid teisiti. „Õppepäev oli tore, sest see pakkus vaheldust tavapärasest argipäevast,“ sõnas 11.t õpilane. „Eluks valmis“ õppepäev oli

FOTO: MARIETTA LOKK

Õppepäeva sisese juhatus aulast.

tore ja hariv vaheldus tavapärasele koolipäevale. Sai teada nii mõndagi huvitavat ja vajalikku eluks valmistumiseks,“ kommenteeris 10.t õpilane. „Ma ootasin, et nendelt loengutelt saab rohkem teadmisi juurde, kuidas olla rohkem iseseisvaks eluks valmis, aga midagi uut kahjuks teada ei saanud,“ leidis 11.t õpilane.

Enimmeelditud loengutena toodi välja kõik neli. Õpilaste sõnul oli kasulik enda tugevusi ja nõrkusi tundma õppida ning saada uusi kasulikke teadmisi rahast, vaimsest ja seksuaaltervisest. Samal ajal oli osalejate jaoks ka mõni puudus. „Minu meelest oleks võinud olla loengute ajal rohkem liikumist, näiteks venitusharjutusi, mida tegi „Vaimse tervise“ loengupidaja. Pooleteise tunni pikkused istumised muutsid loengu lõpuks jalad kangeks ja üldine keskendumine hajus ajapikku,“ kommenteeris päeva 10.t õpilane.

12. klasside õpilased külastasid Tallinna: päev täis poliitikat, ajalugu ja Euroopa teemadel arutlemist

5. märtsil külastasid 12. klasside õpilased Tallinna, et saada parem ülevaade Eesti poliitikast, valitsemisest ja ajaloost. Päeva jooksul käidi Riigikogus, Stenbocki majas, Vabamu muuseumis ning Euroopa Elamuskeskuses.

AUTOR: SANDRA SIILBEK

Õppekäik algas Riigikogus, kus õpilased tutvusid seadusandliku tööga ning said osa parlamendihoone ajaloo. Samuti kohtuti Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esimehe Martin Helmega, kes rääkis oma tööst poliitikuna ning arutles noortega Eesti ja Euroopa Liidu tuleviku teemadel. Õpilastel oli võimalus esitada küsimusi ning saada vahetu ülevaade poliitilise elu telgitagustest. Seejärel liiguti edasi Stenbocki majja, kus asub Eesti peaministri tööruum.

Ekskursiooni käigus räägiti valitsuse igapäevast, otsuste langetamise protsessist ja ajaloolistest sündmustest, mis on Stenbocki majaga seotud. Pärast seda suunduti Vabamu muuseumisse, kus keskenduti Eesti lähiajaloo keerulistele perioodidele, nagu okupatsioonid, küüditamine ja iseseisvuse taastamine. Noored said tutvuda muuseumiga ja kuulata ringkäigul erinevaid lugusid, mis andsid põhjaliku ülevaade Eesti rahva võitlustest

FOTO: ERÄKOOGU

Riigikogu hoones võttis abituriente vastu poliitik Martin Helme.

vabaduse ja demokraatia nimel. Päeva viimane sihtkoht oli Euroopa Elamuskeskus, kus õpilased said töölehtede ja sealse töötaja kirjeldusel parema arusaama Euroopa Liidu toimimisest ja mõjust Eesti igapäevaelule. Õppekäik pakkus noortele võimaluse süveneda poliitika ja ajaloo teemadesse ning laiendada oma silmaringi Euroopa ja Eesti tuleviku seotud küsimustes. Osalejate sõnul oli päevsisukas ja hariv, pakkudes uusi teadmisi ja võimalust kohtuda poliitikuga.

„Mida kopeerid, seda pasteerid!“*

13. ja 14. märtsil toimusid meie koolis emakeelepäevaga seoses erinevad sündmused, kus said osaleda nii põhikooli kui gümnaasiumi õpilased. Lisaks sellele said ka õpetajad oma teadmised proovile panna.

AUTORID: KRISETE PÄRNA, MIA MARIA KOPLIMÄGI, KAISA KREELA

13. märtsil 3. tunni ajal käis luuletaja ja häälutaja Jaan Malin esinemas 8., 9. ja 10. klassidele. Luuletaja rääkis õpilastele Eesti kirjanduse ajaloost ning esitas paar enda lemmikut luulepala. Esimamulje luuletajast oli õpilastele naljakas ja paljud tundsid huvi, kust ta oli sellise luuležanri – häälutamise – endale leidnud.

5. tunni ajal käis 4. ja 5. klassidel külas Eesti bioloog, õpetaja ja loodusajakirjanik Juhani Püttsepp. Õpilaste ette astus ta aga kui lastekirjanik, kes on kirjutanud paarkümmend jutu- ja aimeraamatut. „Kõige rohkem meeldis mulle kohtumise juures see, kui Juhani Püttsepp rääkis lugu sellest, kuidas ta ükskord rannas kõndis ja leidis maast pudeli, milles oli kiri. Kirja oli saatnud 8-aastane välismaa poiss, kes pani kirja oma aadressi, nime ja teksti „Kui sa selle leiad, kirjuta mulle tagasi!“ Järgmisel korral läks Püttsepp uuesti randa kõndima ning leidis veel ühe samasuguse pudeli, milles oli sees sama sisuga kiri,“ rääkis kohtumisest 5.b klassi õpilane Kaileen.

Päeva lõpus toimus kooli aulas pingeterohke, kuid samas huumorit täis „Kuldvillak“ 10.-12. klassidele. Mälu mängu koostasid ja viisid teist aastat järjest läbi eesti keele ja kirjanduse õpetajad Ilona Võik, Elo Kaart ja Triin Nagel. Kuuest osalenud võistkonnast pääsesid finaali 10.l, 11.ms ja 12.ms klasside esindused. Võitjaks oli 10. klassi loodussuuna õpilaste võistkond koosseisus Susanna Pihor, Eliise Siim, Kirsi Tiits, Rayan Veiman. Teise koha saavutas 11. klasside

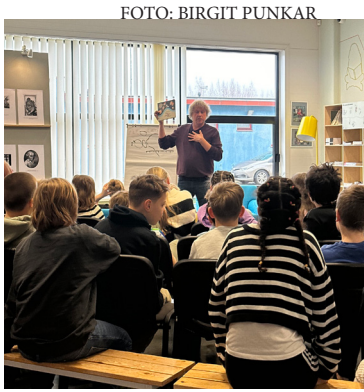

FOTO: BIRGIT PUNKAR
4. klasside kohtumine kirjanik Juhani Püttseppaga.

ühisvõistkond (Hanna-Liis Henn, Maili Patrikats, Marta Raudsepp, Keir Rainer Viira) ja pronksmedali teenis välja 12.ms klass (Randes Kanter, Kaisa Kreela, Keru Leben, Jaanika Lepp).

Peale õpilasi oli aeg ennast proovile panna ka õpetajatel. Kasin osavõtt mängimist ei seganud ning esikolmik sai jagatud järgnevalt: 1. koht

Martin Pent ja Liidia Varrik, 2. koht Ulvi Kaasik ja Tiit Mauer ning 3. koht Külli Kaljurand ja Kristi Saksing. „Loodan, et emakeelepäeva „Kuldvillakust“ saab siin koolis traditsioon. Neid on põnev koostada ja lõbus mängida,“ kommenteeris mälu mängu üks korraldaja Triin Nagel.

14. märtsil said 4.-12. klasside õpilased oma eesti keele oskused emakeelepäeva viktoriinis. Ülesandeid oli erinevates kooliastmetes seinast sein, Kristjan Jaak Petersoni sünniaasta teadmistest uudissõnade tundmiseni.

Teises kooliastmes (4.-6. klass) võidutses 5.b klass (Andra Ireen Kallais, Kaileen Kreela, Tejiri Amanda Okugbeni). Teise ja kolmanda koha saavutasid vastavalt 6.b (Carolin Kompus, Sonja Zöbin) ja 4.b (Katarina Kirsiaed, Eliise Langepaur, Eisi Sabre).

3. kooliastmes sai esimese koha 9.b (Mirjam Hendrikson, Ellen Tiivas,

Annika Uudeberg), teise koha 8.b (Rebecca Helbre, Kerdo Suvi, Heily-Emily Teder) ning kolmanda koha 8.a (Frida Ingrid Ird, Samuel Jablonski, Siim Kaasik).

Gümnaasiumiastmes tegi parima tulemuse 12.ms klass koosseisus Kaisa Kreela, Keru Leben, Jaanika Lepp, teise koha teenis välja 10.l (Jaagup Saarepuu, Kirsi Tiits, Hendrik Visk) ja kolmanda koha 12.ts klass, kelle võistkonda kuulusid Kaarel Kaasik, Marta-Miina Noormägi ja Sebastian Sildver. Gümnaasistide võidutiimi kuulunud õpilane kommenteeris viktoriini järgnevalt: „Oli küsimusi, millele teadsime kohe vastuseid, näiteks raamatuaasta algus ja lõpp, kuid paljud

küsimused panid kõvasti pead murdma. Piinlikkust tekitas see, et me kirjanik Andrus Kivirähki nime anagrammist välja ei suutnud lugeda. Kel võimalus, soovitan järgmisel aastal kindlasti osaleda, sest meie emakeel on imeilus!“

Emakeelepäeval ei jäänud Lähte koolipere ilma ka üle-eestilisest Vikerraadio e-etteütluse kirjutamisest, mida huvilised said teha kell 10.25 arvutiklassis. Tänavu viidi ühekorde projektina algatatud e-etteütlust läbi juba 18. korda.

* Tänapäevane versioon vanasõnast „Mida külvad, seda lõikad!“ Sõna *pasteerima* tähendab paljude jaoks ennekõike *magajate nägusid hambapastaga määrima*, aga kleepima on praegusel ajal ingliskeelsest sõnast paste tulenev tähendus.

FOTO: KEITHI KOSER
Ka õpetajatel ei tulnud „Kuldvillakus“ vastused kergelt.

FOTO: MIA MARIA KOPLIMÄGI
„Kuldvillakus“ küsitud küsimused panid õpilased kukalt kratsima.

FOTO: KEITHI KOSER
Iga-aastane emakeelepäeva viktoriin.

FOTO: ERAKOGU

11. märtsil osalesid mitmed Lähte kooli õpilased Hugo Treffneri Gümnaasiumis Nutispordi Tartumaa piirkonna meistrivõistluste finaalis, kus saavutati häid tulemusi. Algklasside õpilastest võistlesid Robin Jõelet (2. koht), Tauri Tammel (7. koht), Mirete Ojala (6. koht), Pia Ruuse (2. koht), Karl-Marten Kask (4. koht) ja Laura Tammel (7. koht). Gümnaasiumi esindasid Lauri Kabral (2. koht), Sten-Joosep Mällo (3. koht), Robin Vaher (4. koht) ja Kaarel Toim (5. koht).

FOTO: ERAKOGU

20. märtsil toimus Kõrvküla spordihoones Tartumaa koolidevaheline miniliiga võrkpallivõistlus, kus Lähete esindasid kaks tütarlaste võistkonda. Seitsme osalevat võistkonda seas suudeti saavutada 2. ja 5. koht. Võistkondadesse kuulusid vastavalt: Lisanna Truss, Lauraliisa Laurend, Eliise Vaher, Lily Must, Andra Ireen Kallais ning Liisa Rebase, Kaileen Kreela, Elerin Nõu, Aliise Mariette Kljutšivski, Lisandra Kruusamägi. Võistkondi treenisid õpetajad Kersti Vaher ja Maris Pagel.

FOTO: KÄTLIN JAASKA

2. aprillil toimus Lähel avatud uste päev, kus tulevaste gümnaasistide tutvustati hooneid ning klassiruumi e räägiti, mis neid erinevates suundades õppima hakates ees ootab. Huvilisi oli kohal üle 70, kõige suurem osavõtt oli meedia- ja spordisuuna turidel.

FOTO: KATRIN SISASK

4. märtsil tähistati C-korpuse ees asfaltplatsil vastlapäeva diskoga. Tegemist on traditsiooniks saanud sündmusega, mille korraldamiseks ühendavad jõud MTÜ Lähete Kogukond, Äksi Kogukond, Tartu Valla Spordikool, Tartu vald ja Lähete Ühisgümnaasium. Diskol said osalejad nautida sooja hernesuppi ja osta Lähete Pagari küpsetatud vastlakukleid.

FOTO: KARMEN PÄRNA

3. aprillil oli esimene tund õpilaste jaoks eriline, sest kontserdi andis kirjanik ja laulja Jaan Pehk, kes esitas oma tuntuimaid laule ja luges lõbusaid luuletusi. Seoses tuuriga, nõustus Jaan Pehk meie õpilastele ja koolitöötajatele esinema ning suundus pärast kontserdi lõppu Tartusse veel kolmele esinemisele. Meie koolis esinemine oli ka Pehki jaoks eriline kogemus, sest nii varajasel kellaajal pole ta kunagi varem kontserti andnud.

FOTO: STEN-OLIVER RAUD

28. märtsil esindasid Lähete Ühisgümnaasiumi noored kooli Eestimaa segavõrkpalli võistlustel Abja-Paluoja. Turniiril mängiti kokku kuus mängu, millest enamus võideti, kuid nii alagrupimängudes kui ka finaalis jäi alistamata Viljandi Gümnaasium. Võistkonda kuulusid Teele Tammel, Richard Kruusamägi, Susanna Pihor, Keiro Ainsoo, Robin Vaher, Eliise Siim, Elisabet Lohman, Kaisa Kreela ja Kristjan Täär. Võistkonda treenib igapäevaselt Gunnar Kallari.

FOTO: ERAKOGU

17. märtsil külastasid kooli Eesti Maaülikooli Keskkonnakaitse Üliõpilaste Seltsi liikmed, kes rääkisid 10. klassidele rohepöördest, rohepesu ja teistest nendega seonduvatest teemadest.

FOTO: MARIS PAGEL

4. aprillil täiendasid 6.b klassi õpilased oma teadmisi Tartu Rakenduslikus Kõlledžis, kus osaleti etiketikoolitusel. Noored said teada, kuidas tuleks käituda uhkes restoranis, kuid miks mitte ka oma kodus einestades. Projektile saadi toetust Tartu valla Hea Hariduse Fondist.

FOTO: ERAKOGU

Õpetajate Rita Svjatskaja ja Marge Paluoja kirjutatud projekti raames külastasid 3. klassid Tartu Loodusmaja, kus muuhulgas läbiti programmi „Uurime elektrit“. Õpitoas saadi teada, kuidas ehitada vooluringi, millised materjalid juhvivad elektrit ning kuidas tekkinud energiat säästa.

FOTO: KARMEN PÄRNA

Enne vaheajale minekut tähistasime koolis Eesti Vabariigi 107. aastapäeva pidulike aktiividega. Laval võis esinemas näha kooli kõiki koore (mudilaskoor, lastekoor, noortekoor, poistekoor), kahte rahvatantsurühma, soliste ning ei puudunud ka traditsiooniline direktori kõne.

FOTO: KRISTI SAKSING

27. märtsil ehk rahvusvahelisel teatripäeval said algklasside õpilased nautida lavastust „Tarviline vara“ Tallinna lasteteater Lepatriinu esituses. Laululist ja humoorikat lavastust vaadates said õpilased teada, kuidas poiss kunagi mänguhoos kõik tarkused ära unustas ja mida pidi tegema, et need taas tagasi saada.

FOTO: MARGE PALUOJA

11.ms klassi õpilane Mihkel Täpsi planeeris oma projektitööna Sortsi külas RMK kinistule 2,7 km pikkuse matkaraja, mida käisid 28. märtsil uundistamas 3.b klassi õpilased. Sellel päeval matkati, õpiti ja lahendati erinevaid ülesandeid. Töö eesmärgiks on edendada looduses liikumist ja tutvustada kohalikku loodust.

FOTO: ERAKOGU

22. ja 23. märtsil toimunud Eesti vibuspordi sise-meistrivõistlustel saavutas 10. tehnoloogia-suuna õpilane Ander Sepp (fotol vasakult neljas) silmapaistva tulemuse. Tartu Valla Spordikooli all vibu laskev Ander teenis U18 vanuseklassis sportvibu arvestuses välja hõbemedali. Täiskasvanute arvestuses saavutas ta lisaks tubli 7. koha. Palju õnne!

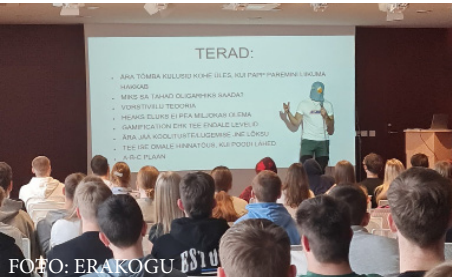

FOTO: ERAKOGU

20. märtsil osalesid Lähte 10. klasside õpilased Tabivere Põhikooli poolt korraldatud Rahakrati loengul. Hea Hariduse Fondi projektina rahastuse saanud öppeloengul anti soovitusi selle kohta, miks ei tasu kogu raha ära kulutada, kuidas toodetele lisatakse juurdehindlus ja mis teeb asjast väärtusliku, kas brändid on tegelikult nii olulised ja kust võiks raha sisse tulla – kas ainult ühest palgast või mitmest allikast.

FOTO: ERAKOGU

20. märtsil tegi 8.a klass õppekäigu Tartu Ülikooli, kus läbiti ühiselt programm „Üleannetud (üli) koolis“. Õpilastele tutvustati 19. sajandi tudengielu ja näidati kartseri ruume, kuhu viidi üliõpilased korra rikkumise eest. Peale ruumide seinetl olevate grafititega tutvumist said noored ka ise oma joonistusoskused proovile panna, seda aga ajalooliste vahenditega – sõe, tuši ja sulega.

FOTO: ERAKOGU

27. märtsil toimusid Tartu Ülikooli spordihoones Tartumaa koolinoorte sisekergejõustiku võistlused, kus Lähte õpilased mitmetel aladel poodiumitele jõudsid. Laurialiis Laurend saavutas TU-14 60m jooksus 3. koha (ajaga 8,95s) ja 200m jooksus 2. koha (ajaga 30,72s). TU-14 600m jooksus saavutas Miina Kommusaar 3. koha (ajaga 2.12,26). PU-14 60m jooksus, kõrgushüppes ja kaugushüppes sai Kennert Kyutson vastavalt 3., 2. ja 1. koha, kõrgushüppes jõudis poodiumile ka Bruno Mägi (3. koht). PU-18 kaugushüppes võitis kuldmedali Kerdo Suvi. Mihkel Täpsi võitis 1. koha PU-20 200m jooksus ning 3. kohad 600m jooksus ja kõrgushüppes.

FOTO: KERTU OUN

15. märtsil võis Lähte spordihoones kohata palju endisi õpilasi, sest leidis aset iga-aastane vilistlaste pallimängude turniir. Mõõtu võeti saalihokis, korvpallis ja võrkpallis. Saalihokis võidutses meeskond koosseisus Juhan Vöik, Tauri Tuik, Peedu Lohur ja Kati Kolsar. Parimateks mängijateks valiti Hendrik Visk ja Kati Kolsar. Korvpalli võidutiimi kuulusid Ahti Sepp, Robert Sepp, Kalmer Kaasik, Karl Ots, Kaupo Kaasik, Egert Männik ja Kaarel Kaasik. Viskevõistluse parimaks oli Simo Jaanus. Kuuest võrkpalli võistkonnast oli parim Kuulilennuteetunneliluu, kuhu kuulusid Teele Tammet, Sten-Oliver Raud, Karl Marten Loks, Richard Kruusamägi, Robin Vaher ja Kaisa Kreela. Parimateks mängijateks valiti Joosep Lille ja Maiu Rohtla.

FOTO: ERAKOGU

22. märtsil toimusid Luujnas 46. Jaan Jaago mälestusvõistlused Kreeka-Rooma maadluses, kus meie kooli 2. klassi õpilased Egor Lissov ja Ralf-Ronald Kruus saavutasid silmapaistvaid tulemusi. Kehakaalus kuni 24 kg võistelnud Egor (2.b) saavutas 1 koha ning Ralf-Ronald (2.a), kes võistles kehakaalus kuni 35 kg, teenis välja pronksmedali. Palju õnne meie noortele maadlejatele!

FOTO: ERAKOGU

Hea Hariduse Fondi poolt rahastuse saanud projekti raames külastas 6.a klass Tartu Ettevõtlusküla ning läbis seal hariva programmi „Ettevõtlik kodanik“. Mänguliste ülesannete käigus said õpilased arendada oma probleemi lahendamise oskust ja loomingu- mõtlemist, kiiret kohanemist, suhtluskust, empaatiavõimet, eneseanalüüsi ja finantskirjaoskust.

FOTO: ERAKOGU

29. ja 30. märtsil võitsid Lähte robotikaringi õpilased osa FIRST LEGO League finaalist. Teemaks oli veelune maailm, mille raames tuli leida innovaatilisi lahendusi, mis aitaksid maailmamere- de uurijatel oma tööd paremini teha ning seeläbi kogu meie veemaailma paremini tundma õppida ning kaitsta. Osalejad said hindamatu kogemuse osaliseks. Noorte mentoriks on õpetaja Kirsi Pesti.

FOTO: KARMEN PÄRNA

1. aprillil näitasid Tartu Valla Muusikakooli õpilased, mida uut on nad aastaga õppinud. Saalis võis kuulda nii kandle-, viiuli-, kitarr-, klaveri- kui ka flöödimängu ning lavale astus bänd, mille koosseisu kuulus neli elektri- ja basskitarri ning trummid.

FOTO: ERAKOGU

Spordihoones alustas tegevust taaskasutuspood

Alates 1. märtsist on võimalik kõigil soovijatel osta riideid ja jalanõusid ning spordivarustust Lähte spordihoones avatud *second-hand* kauplusest Higihaljas.

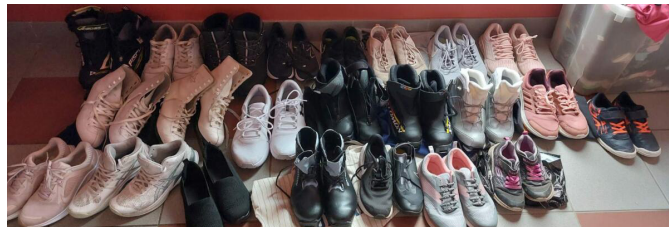
AUTORID: KOIDU AULIK, SILLE SILD, AITA-LEIDA TÕEPUU

Poel on lühikese ajaga tekkinud ka juba püsikliendid. „Iga päev lisandub suur kogus jalanõusid ja riideid, tihti ka veepudeleid ja spordikelli, nii et ootame kliente alati,” sõnas Tossu.

Seni pole kaubaga probleeme olnud ja ostjaid jagub. „Hinnad on nii odavad, 1-2 eurot vaid, et oleks imelik siia poodi mitte tulla. Sain endale uue dressipluusi, uisud ning kaks võrkpalli, lisaks küüneseene,” sõnas poekülastaja Kärt Sjamürts. Pood on avatud iga päev kell lipuheiskamise ajal nii kaua, kuni lipp on heisatud.

FOTOD: ERAKOGU

Söökla loobub magustoidust ja sööginõudest

Lähte kooli söökla loobub alates 10. aprillist tervislikel ja keskkondlikel põhjustel magustoidu ja sööginõude pakkumisest söögivahetundide ajal.

AUTORID: KOIDU AULIK, SILLE SILD, AITA-LEIDA TÕEPUU

Nüüdsest tuleb igal õpilasel ja õpetajal sööklasse tulla oma toidunõudega, mille mõõtmed on paika pandud riiklikul tasandil. Taldriku ja kausi raadius peab olema 8-10 cm, kahvlil peab olema neli haru, lusika sügavus olgu vähemalt 1 cm, nuga parajalt nüri, tass lemmikpildiga, mille lugu tuleb osata selgitada.

Söökla juhataja Mari Potis on muutustega ülimalt rahul ning arvab, et oli viimane aeg need muutused ellu viia. „Ma olen tohutu puudekallistaja ja loodusearmastaja ning tervislikud eluviisid on ka mulle südamele lähedased, seepärast ma kõik need uuendused algatasingi,” sõnas proua Potis.

Nõudepesija Emma Tsalka on uuendustega rahul, kuna tema sai nüüd ametikõrgendust.

„Minu uueks tööks on toidu degusteerimine – see on väga maitsev amet, välja arvatud siis, kui toit kehv on,” sõnas preili Tsalka.

Magustoidu kadumise üle sööjad ülemäära ei rõõmusta. 12. klassi õpilane Maia Smoka sõnul on ta ääretult pettunud. „Mis mõttes ma ei saa magusat sööklas enam süüa?! See on inimõiguste räige rikkumine. Mul ei ole raha, et ise endale kommi osta,” pahurdas neiu Maia S. Proua Potis aga jääb oma plaanile kindlaks ja magusroogi menüüsse tagasi ei lisa. „Kui magustoit on laual, ei söö keegi minu uusi kulinaarseid katsetusi. Ära visata toitu, mis on ühtlasi mõistatuslik, põnev ja küsimusi tekitav, aga samas üdini tervislik, on väga muserdav,” sõnas sööklajuhataja Mari P.

FOTO: MARTA RAUDSEPP

FOTO: MARTA RAUDSEPP

Telefonikeeld on ajalugu!

Alates 1. aprillist on koolis telefonide kasutamine lubatud, kuid on täpselt reguleeritud, millise mudeli telefone võib omada. Lubatud on nuppudega ja kettaga lauatelefonid.

AUTORID: KOIDU AULIK, SILLE SILD, AITA-LEIDA TÕEPUU

Iga korruse peale paigaldatakse prügikastide taha 50 spetsiaalset pistikut, millesse on kõigil huvilistel võimalik oma lauatelefone ühendada. Siiski on telefonide kasutamine lubatud vaid vahetundides, ainetundide ajal tuleb telefone hoida kotis, sest klassiruumidesse pole uusi pistikuid võimalik paigaldada.

Muudatuse kasuks otsustati, et julgustada õpilasi rohkem sotsialiseeruma ja meenutada ajalugu. „Minul on kettaga telefon olnud lapsepõlvest peale ja soovin seda ka

kooliõpilastele tutvustada. Oma lastele olen valinud tänapäevasema lahenduse – nuputelefoni. Seetõttu on ka see kooli uues põhikirjas peatselt lubatud,” sõnas kooli õppejuht Telofastus Nupuste.

Seni pole lauatelefone koolis väga palju märgata olnud, kuid õppejuhi sõnul see muudatuste sisseviimist ei takista. „Küllap peagi jõuavad õpilased endale uued moekad lauatelefonid antikvariaadist ja vanakraamiturult ära osta,” avaldas härra Nupuste lootust.

FOTO: KARMEN PÄRNA

FOTO: OSTA.EE

B-korpus saab uue direktori

Alates 1. maist alustab Lähte koolis tööd veel üks direktor – lätlane Martins Pendis. Tema tööruumid asuvad B-korpuse 1. korrusel ning ta on majas iga päeva hommikust õhtuni.

AUTORID: KOIDU AULIK, SILLE SILD, AITA-LEIDA TÕEPUU

„Olen väga rahul, et minu kõrval asub tööle uus direktor. Oleme juba omavahel rääkinud ning leppinud kokku, et hakkame iga nädala esmaspäeval üksteisel kummaski korpuses külas käima,“ sõnas praegune kogu maja peremees Martin Pent. Seoses sellega, et koolil on mitu erinevat korpust, aga direktoreid vaid üks, otsustas koolipidaja kuulutada välja konkursi veel ühe direktori leidmiseks. B-korpuse valitsejaks osutus läbi keerulise protsessi endine Läti haridusminister Martins Pendis. „Saime mitmelt poolt tagasisidet, et oleks väga hea, kui kooli eri korpustel oleks eraldi direktorid. Härra

Pendis jättis endast väga usaldusväärse mulje ja usume, et ta saab uue tööga suurepäraselt hakkama. Järgmisena hakkame otsima uut juhti C-korpusele,“ sõnas vallavanem Valdis Puldis, kellel on samuti Läti juured.

„Ootan põnevusega oma uut ametit, esmamulje on tips-tops. Muidugi on mul kahju, et poiste WC minu kabineti tarbeks ümber ehitatakse, kuid tellisin juba välikäimla ära,“ kommenteeris härra Pendis.

C-korpuse uue juhi konkursi tähtaeg on 1. juuni ja sinna oodatakse kandideerima vaid naissoost isikuid.

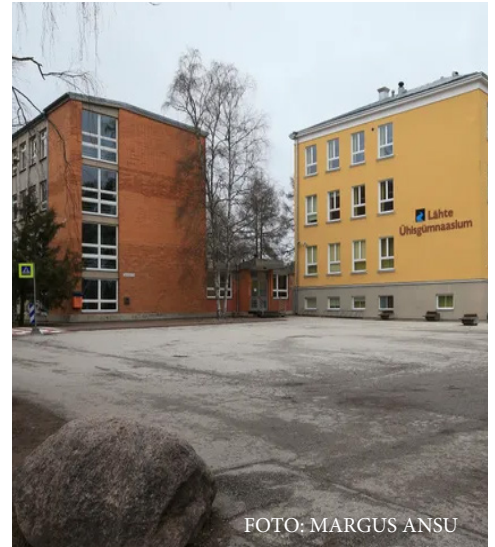

FOTO: MARGUS ANSU

Ministerium hakkab trahvima tunnis kohvi joovaid õpetajaid

Alates 1. veebruarist kehtib Eesti riigis uus regulatsioon, mis keelab pedagoogidel tunni ajal juua. Ministerium on teinud juba ka esimesed trahvid keeldu eiranud õpetajatele.

AUTORID: KOIDU AULIK, SILLE SILD, AITA-LEIDA TÕEPUU

Kui sügisel ministerium uuest plaanitavast sättest teada andis, ei võtnud suurem osa koole seda tõsiselt. Praeguseks aga on selgunud, et tööle on võetud eraldi isik, kes tegeleb tunnis kohvi ja teed joovate õpetajate kohta esitatud kaebustega. Esimesed trahvid on juba ka määratud.

Ministeriumi ametnik Sohvi Trahver sõnas, et tema töö on tõesti keeruline, aga hädavajalik. „Esimese kahe kuuga on laekunud ligi 300 kaebust, peamiselt õpilastelt, mis annab märku

sellest, et tegu on tõesti põletava probleemiga Eesti haridusmaastikul. Olen pidanud ka esimesed trahvid määrama, neist suurima kirjutasin välja enim kaebusi saanud Lāte kooli õpetajale N. Ubale,“ sõnas proua Sohvi Trahver.

Lāte kooli pedagoog Nataša Uba ei ole uue seadusega absoluutselt rahul. „See on vastuvõetamatu, ma kavatsen selle proua Sohvi kohtusse kaevata või siis kohvile kutsuda, eks näis, aga nii see ei jää, minu kohvi ei saa ära keelata,“ oli õpetaja Uba resoluutne.

FOTO: KARMEN PÄRNA

Valla salasilm? Õpetajad kahtlustavad, et koolidirektor on spioon!

Lāte Ķhigūmnāsijs on viimasel ajal õhkkond muutunud pingeliseks – õpetajate seas levib kuulujutt, et kooli direktor Martin Pent võib olla valla saadetud „spioon“.

AUTOR: RIINA SEPP

Kahtlustused said alguse, kui härra Pent hakkas ootamatult suure huviga jälgima õpetajate tegemisi, esitas detailseid küsimusi tundide sisu kohta ja nõudis üha rohkem aruandeid. „Ta ilmub ootamatult klassiruumi uksele, kuulab vaikides ja teeb märkmeid. Kõik on hakanud end ebamugavalt tundma,“ rääkis üks anonüümseks jääda sooviv õpetaja.

Eriti pani õpetajaid muretsema, et direktor näib olevat tihedas kontaktis Tartu vallavalitsusega. „Iga pisemgi asi, mis koolis toimub, jõuab kohe vallaametnikeni. Kas see on

lihtsalt hea juhtimine või on ta kellegi ülesandel siin?“ küsis teine õpetaja kahtlevalt.

Martin Pent ise lükkab süüdistused kindlalt ümber. „See on absurdne! Minu töö on kooli juhtida ja loomulikult pean ma teadma, mis siin toimub. Spioonimaailma jätan parema meelega filmidesse,“ sõnas ta naerdes.

Kas see on lihtsalt õpetajate ülereageerimine või toimub koolis midagi tõesti kahtlast? Seni jäävad küsimärgid õhku ja jutuaajamised õpetajate toas jätkuvad.

Avatud uste päev tõi pealinna kokku üle 1600 koolilõpetaja

25. veebruaril avati üheks päevaks Tallinna Ülikooli uksed kõikidele huvilistele, eelkõige abiturientidele üle Eesti. Ka minul oli võimalus maju ja programmi pealinna uudistama minna.

AUTOR: KAISA KREELA

Õhkkond Tallinna Ülikooli fuajees oli äärmiselt meeldiv, kuid vaatasin siiski pidevalt ringi, et aru saada, kuhu ma täpselt minema peaksin. Päeva juhatasid sisse Tallinna Ülikooli vilistlased Inger Fridolin ja Jennifer Cohen, kes minu mure koheselt lahendasid, selgitades täpselt ära, kust midagi leida võib.

Balti filmi, meedia ja kunstide instituudi (kuhu õppima minemist kaalun) infotundi viisid läbi praegused bakalaureuseõppe tudengid, rääkides oma kogemusest erinevatel erialadel. Huvilisi sellesse kooli oli niivõrd palju, et lektoriumisse, kus

võis olla umbes 300 istekohta, kõik ära ei mahtunudki ning osa pidi otseülekannet jälgima teistest ruumist. Peale loengut messialal ringi kõndides liitusin pooljuhustlikult grupiga, kellele tehti majatuuri. Alguses viidi meid Nova majja, kus asub BFM. Need koridorid olid mulle juba tuttavd eelmise aasta lõpus meediasuunaga käidud väljasõidust, kuid mida meile tookord ei räägitud, oli see, kui suure labüridiga Tallinna Ülikooli näol tegelikult tegemist on. See koosneb kuuest instituudist: Terra, Mare, Nova, Silva, Astra ja Vita. Iseesisvalt

FOTO: ERAKOGU

Balti filmi, meedia ja kunstide instituudi loengul oli lektorium ääreni täis.

orienteerumine võib seal algses olla üsna keeruline, mida kinnitas ka tuuri läbi viinud vilistlane. Aja puuduse tõttu lõppes sellega minu päev Tallinna Ülikooli avatud uste päeval. Minu jaoks tegi see valiku edasiste õpingute osas kordades keerulisemaks, sest tegemist on väga võimalusterohke kõrgkooliga.

9. klass külastas Tartu VOCO-t

13. märtsil käisid 9. klassi õpilased Tartu VOCO-s õppepäeval. Õppepäeval osalenud õpilased tutvustasid õppepäeval toimuvat ja õpetaja Tiit Helm andis omapoolse kommentaari VOCO koolist ja õppepäeva vajalikkusest.

AUTORID: ELLEN TIIVAS, ANNIKA UUDEBERG, LISETE HUUM

13. märtsil käisime oma lennuga tutvumas Tartu Rakendusliku Kolledži (VOCO) õppehoonetega. Meile tutvustati sealseid erialasid ja kooli üldist korraldust. Mõned pakutavatest valdkondadest on näiteks ilukool, IT-kool, turismikool ja toidukool. Saime käia ka klassiruumides ning näha ja kuulda, millised tunnid välja näevad. Sealsed õpilased andsid natuke tagasisidet selle kohta, kuidas nad kooli või erialaga rahul on. Arvamusi oli nii positiivseid kui negatiivseid, kuid üldiselt jäi mulje, et õpilased olid rahul ja erialad on huvitavad. Ka õpetajad kirjeldasid kooli positiivselt ja panid südamele, et tuleb valida eriala, mis tõeliselt huvi pakub.

VOCO pakub lisaks eriala tundidele ka koolitusi, erinevaid tooteid ja teenuseid, näiteks autoremonditööd, toitlustust, ruumide rent või sporditarvikud, toetust erinevate õpilasprijetide tegemiseks jpm.

Õpetaja Tiit Helmi sõnul korraldatakse igal aastal 9. klassidele karjääriõpetuse raames

VOCO külastus, et tutvustada erinevaid edasiõppimise võimalusi. „Kuna kõigile põhikoolilõpetajatele gümnaasiumis jätkamine lihtsalt ei sobi, siis on neil hea võimalus jätkata õpingutega kutseõppes,” kommenteeris päeva olulisust õp. Helm. Tema sõnul on tegemist väga suure ja areneva kooliga, seal õpib umbes 3500 õpilast tasemeõppes ja 2000 õpilast täiskasvanute koolituses, ning VOCO-s saab erialaõppe kõrval omandada ka keskhariduse. Kes keskharidust ei soovi, saab VOCO-s omandada ka ainult erialaoskused, selleks et kiiremini tööle asuda. VOCO-sse saab minna õppima peale keskhariduse omandamist, et omandada ka rakenduslik kõrgharidus. Paljud VOCO õpilased on täiskasvanud, kes on täiend- või ümberõppimise soovil seal. Õpetaja Tiit Helm jagab ka oma kogemust: „Õlen ka ise täiendkoolituse korras VOCO õppekõrgis

FOTO: TIIT HELM

Üheksandikud tutvumas õppimisvõimalustega Tartu Rakenduslikus Kolledžis, mille avatud uste päev toimub 10. aprillil.

Aasia toitumise valmistamist õppinud.” Õpetaja Helm meenutab, kuidas aastate jooksul on õpilastega külastatud ehituserialade tööruume, puidutöökoda, turismi eriala õppehoteelli, toitlustuse erialade õppekööke ja restorani, iluteenuste töötuba, logistika eriala õppeladu, mehhatronika ja elektritööde õpperuume ning autoerialade töökodasid. „VOCO on praktiliste tööoskuste õppimiseks loonud tingimused, mis noori väga hästi tõiseks tööeluks ette valmistavad,” sõnab ta kokkuvõtteks.

12. klassi spordisuund käis Tervishoiu Kõrgkoolis

12. märtsil käisid 12. klassi spordisuuna õpilased Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis õppepäeval. Uuris, mida õppepäeval tehti.

AUTOR: LISETE HUUM

Tartu Tervishoiu Kõrgkool on Eesti ja rahvusvaheliselt hinnatud kõrgkool, mis on tervishoiutöötajaid ettevalmistav kool. Kõrgkoolis on võimalik õppida rakenduskõrghariduse, magistri- ja kutseõppekavadel. Tartu Tervishoiu õppepäeval käis õpetaja Helle Järvalti eestvedamisel Lähte koolist 18 spordisuuna õpilast. Nad osalesid esmaabi, sidumisõpetuse ja kehalise võimekuse määramise õpitubades ja majatuuril. Õpilased said teada, kuidas elustada ekstreemsetes olukordades inimest, kuidas erinevaid meditsiinilisi seadmeid kasutada ja kust neid leida. Käsitleti teemat, kuidas šokiseisundit ära tunda. Õpilastele

õpetati ka, kuidas kannatanut aidata ja kuidas panna ta stabiilsesse külliasendisse. Õpilased said teadmisi sidumistehnikatest. Õppepäeva viimaseks tegevuseks oli kehalise võimekuse määramine. Õpilased pidid kiiruse peale tegema läbi hüpped, keretõstet ja vastupidavusjooksu. „Saime teada, kuidas õigesti siduda haavu ja kuidas neid sidemeid erinevate vigastuste korral kasutada,” kommenteeris üks osaleja.

Õpilased jäid päevaga rahule. „Tervishoiu Kõrgkooli ekskursioon oli väga põnev. Omandasime uusi ja vanu teadmisi esmaabi kohta,” sõnas õppepäeval osalenud Nele Liis

FOTO: NELE LIIS SALUMETS

Õpilased katsetamas sidumist.

Salumets. Teine spordisuuna õpilane võttis päeva kokku nii: „Tervishoiu Kõrgkoolis oli põnev ning seal toimus palju aktiivset kaasategemist.”

Iga nimi on lugu

Eelmises Lügemikus ilmus lugu 1. kooliastme õpilaste erilistest nimedest. Sel korral olen uurida võtnud 4.–6. klasside õpilased. Suur tänu õpilastele ja nende vanematele, kes nimesaamise lugu minuga ja lehelugejaga nõustusid jagama!

AUTOR: KETRIIN EISMEL

Teises kooliastmes käib kokku 126 õpilast, kellest pooled on tüdrukud ja pooled poisid. Selgus, et kolme tüdruku nimi on Eliise, kahe tüdruku nimi Loreen ja kahe Loore. Ülejäänud 57-l tüdrukul on erinevad nimed. Nimekordusi on poiste hulgas rohkem. Sander, Oskar, Rasmus, Lauri ja Joonas – neid nimesid esineb kaks korda. Kaks eesnime on 126-st õpilasest 28-l.

Eisi (4.b)

Eisi nime avastas tema ema haiglas ristsõnu tehes. Nimi oli üheks lahenduseks ja ta otsustas selle ristsõna kõrvale üles kirjutada. Kuigi isa emotsioon nimele oli külm, siis peale tüdruku sündi ütles ta: „Meie väike Eisi!“ Nagu Eisi mulle ise ütles, siis järelikult oli ta ikka Eisi nagu.

Sisiliis (5.a)

Sisiliisi ema lugus raamatut, kus lillehaldja nimi oli Sisi-Liis. Läks aga nii, et tütre nimeks sai Sirllys. Kuid emale meeldis see nimi nii väga, et kui 20 aastat hiljem sündis teine tütar, oli ta kindel, et tema nimeks saab Sisiliis.

Andra Ireen (5.b)

Nagu ka paljude teiste nimede puhul tavaks on, sai ka Andra Ireen oma nime ema ja isa nimetähtede järgi. Ka tema õel on kaks eesnime, millest esimene algab samuti A-tähga.

Erika (5.b)

Erika nime mõtles välja tema ema. Nimi pidi algama E-tähga ja sisaldama R-tähte. Kusjuures nimi oli välja mõeldud juba 18 aastat tagasi, kuid sündis hoopis poeg ja Erika nimi jäi emale mällu. Kui 2013. aastal sündis neljas laps, kes oli tütar, sai tema nimeks Erika.

Minna Paula Mirtel (6.b)

Enne Minna Paula Mirteli sündi pidi saama tema õe nimeks Mirel-Mirtel, kuid nimeks jäi vaid Mirel. Nimi Mirtel sai aga kasutust, kui teine laps sündis. Kuigi tüdruk oli vanemate jaoks rohkem Paula nagu, läks ikkagi dokumentidesse kirja Mirtel. Paula oli ka vanavanaema nimi ning pereliikmed kutsusid last peale sündi Paulaks. Tüdruku vanemaks saades mõisteti, et nimele tuleb ka ametlikult

Romero Ayden
Erika
Sigmar Andra Ireen
Mairon
Evert Willem
Ottokar
Jenny-Liisika
Kaidu Erika
Minna Paula Mirtel
Tejiri Amanda
Sisiliis
Eisi Tirke Telle
Diandra Tõnn Eduard Seliin

juurde lisada Paula. Nimi Minna aga lisandus lõpuks isapoolsest perekonnast.

Jenny-Liisika (5.a)

Nimi Jenny tuli tüdruku emalt, kellele on nimi juba lapsepõlvest saati meeldinud. Jenny-Liisika teise nime valis aga isa, kelle arust Liisika nende perekonnanimega hästi kokku läheb.

Tirke Telle (6.a)

Tirke Telle isa soovis tüdrukule panna nime, mis sarnaneks nimega Kirke. Kuna Kirke ei olnud meelepärane, mõtles ta, mis sobiks nimega kokku. Sellest tuli nimi Tirke, mis mõlemale vanemale meeldis. Telle lisandus juurde, sest ema tahtis nimele pehmust. Tüdruku vanaema Helle ning täditütarde Marielle ja Armelle nimed lõpevad elle-ga. Nendest nimedest tuli soov ka tüdruku nimes -elle lõppu kasutada.

Kool 1. klassi laste silme läbi

Esimest aastat kooli tulemine võib olla hirmus, sest kõik on uus ja ei tea täpselt, mida oodata. Kõigil tekitavad eelarvamused, mis ei pruugi üldse tõele vastata. Püüdsime lühikeste küsimustega selgeks teha, kas esimeste klasside õpilaste oletused pidasid paika.

AUTORID: KRISETE PÄRNA, MIA MARIA KOPLIMÄGI

Mis on koolis teistmoodi, kui sa arvasid?

Koolis pole midagi teistmoodi. *Marta, 1.a*
Ma ei arvanud, et koolis peab suusatama. *Kertu, 1.a*
Teistmoodi on see, et ma vahetasin klassi. *Grete, 1.a*
See, et tekid võib kaasa võtta. *Lily, 1.b*
Et pingid ehitati juurde. *Grete, 1.b*
Ei ole nii palju vihikuid vaja. *Lida, 1.b*
Et vahetunnid on pikemad. *Hanna, 1.b*
Et õpetajad on lahkemad. *Kertu, 1.b*

Mis sulle koolis meeldib?

Koolis meeldib mulle õppida ja sõpradega mängida. *Marta, 1.a*
Kooli juures meeldib mulle kõige rohkem klass ja see, et siin saab õppida. *Grete, 1.a*
Koolitoidud. *Lily, 1.b*
Et meil on nii vähe tunde. *Grete, 1.b*
Kooli magustoidud. *Hanna, 1.b*
Sõbrad. *Teran, 1.b*
See, et ma saan targaks. *Kertu, 1.b*

Mis sulle koolis ei meeldi?

Kooli juures ei meeldi mulle see, et teisi kiusatakse. *Marta, 1.a*
Kooli juures pole midagi, mis mulle ei meeldiks. *Kertu, 1.a*
Koolis ei meeldi mulle suusatamine, kuna ma kukun. *Grete, 1.a*
Siis kui keegi mind narrib. *Lily, 1.b*
Et keegi ütleb mulle halvasti. *Grete, 1.b*
Kui poisid lolitavad. *Hanna, 1.b*

Gümnaasium polegi nii raske!

Kuigi värsketel gümnaasistidel on seljataga juba üheksa aastat koolikogemust, võib neid vaevata siiski sama mure, mis 1. klassi õpilasi – kõik on uus ja ei tea täpselt, mida oodata. Oma uudishimu rahuldamiseks uurisin ka nende käest emotsioone esimese aasta kohta uues keskkonnas.

KÜSIS: KAISA KREELA

Mis on gümnaasiumis teistmoodi, kui sa arvasid?

Kodutöid on vähem. *Annaliisa, 10.ms*
Ma arvasin, et õppekorraldus on teistsugune kui põhikoolis. *Gerthrud 10.l*
Õpikoormus pole nii hull, kui arvasin. *Sten-Joosep, 10.t*
Ei ole nii range ja raske, kui õpetajad põhikoolis rääkisid (vähemalt 10. klass). *Saara Lota, 10.t*
Palju suurem koormus. *Marten, 10.ms*
Arvasin, et õppimine on raskem, ja lootsin, et saab rohkem praktilisi asju teha. *Silver, 10.t*
Põhikooliga võrreldes on rohkem õppimist ja keskendutakse rohkem loogikale ning sügavamatele asjadele. *Joonatan, 10.l*

Mis sulle gümnaasiumis ei meeldi?

Õpetajad on puudumiste osas liiga ranged. *Annaliisa, 10.ms*
See, et gümnaasium on ühendatud põhikooliga. *Gerthrud 10.l*
Mulle meeldib gümnaasiumis kõik, mõni asi vähem ja mõni rohkem, aga siiski kõik meeldib. *Kirsi, 10.l*
Kursuste süsteem ja kõik päevad on samasugused/sarnased. *Saara Lota, 10.t*
Ei meeldi, kui antakse liiga palju õppida. *Hanna, 10.ms*
Mõned õpetajad, kes ei tee piisavalt praktilisi tunde, kus saab ise midagi teha ja näha oma tööprotsessi. *Silver, 10.t*
Mulle ei meeldi meie gümnaasiumi tunniplaan. Võiks olla nagu linnakoolides, et perioodidega. Mingi teatud aeg keskendutakse just mingitele teatud õppeainetele ja siis järgmistes perioodides muudele õppeainetele. *Joonatan, 10.l*

Mis sulle gümnaasiumis meeldib?

Uued sõbrad, võrreldes põhikooliga natuke rohkem vabadust. *Annaliisa, 10.ms*
Enamasti kõik. *Gerthrud 10.l*
Päevade pikkused. *Sten-Joosep, 10.t*
Mulle meeldib see, kuidas õppimine on vabatahtlik ja pead ise vastutama. Põhikoolis oli kogu aeg tunne, et õppimine on nii surutud, sest see lihtsalt on kohustuslik seal. Isegi, kui põhikoolis olin samamoodi hea õppija nagu praegu, siis ikkagi oli kogu aeg selline väga nõme tunne, et ma ei tee seda ainult enda jaoks. *Kirsi, 10.l*
Vähem töövihikuid ja õpikuid, mida peab kaasas kandma. *Saara Lota, 10.t*
Meeldivad mu uued sõbrad ja õpetajad on ka päris toredad kõik. *Hanna, 10.ms*
Mulle just gümnaasiumis meeldib enda suund, mis tuli sellest aastast nüüd, kuna saan juba keskenduda enda huvidele ja soovidele. Samuti meeldib see ka, et peame ise rohkem hakkama saama, mis tähendab mulle palju. *Joonatan, 10.l*

Tartu valla aasta kooliõpetaja Triin Nagel: „Kogu minu aeg on minu aeg.“

21. veebruaril toimus Tartu Vallavolikogu esimehe ja vallavane-
ma Eesti 107. aastapäeva pidulik vastuvõtt. Sündmusele kutsuti
hariduse, kultuuri- ja kogukonnatöö ning ettevõtlusvaldkonna
nominendid ja nende kandidatuuri ülesseadjad ning Tartu valla
allasutuste töötajad. Ühe kolmest aasta kooliõpetaja tiitlist pälvis
meie eesti keele, kirjanduse ja ajakirjanduse õpetaja Triin Nagel.

KÜSIS: KAISA KREELA

Milline õpilane Te kooliajal olite?

Ma olin korralik õpilane ja sa-
mal ajal õpetajate jaoks kindlasti
natuke tüütu õpilane. Ma küsisin
väga palju küsimusi. Ma tahtsin
kogu aeg teada „Miks?“, see oli
minu küsimus. Kui mulle tundus,
et kuskil on mingi ebakõla või error,
siis ma selle kohta ka aru pärisin.
Kõigile see kindlasti ei meeldinud.

Kuidas Te praegu suhtute sel- lesse, kui õpilased küsivad, miks?

See on suurepärane! See ongi see,
mida ma neile muude teadmiste
ja oskuste seas õpetada püüan,
et nad küsiks ja siis oskaksid
ka vastata. On väga tähtis, et me
ühiskonnaliikmetena tahaks teada
„Miks?“ ja „Kuidas?“ ning arutlek-
sime oluliste teemade üle ja ar-
gumenteeriksime oma arvamust.

Kas Te tunnete, et seda küsimust on jäänud vähemaks?

Need on erinevad „miks“id. Mina
ei küsinud tihti seda, miks me
üldse midagi (mingit ülesannet)
tegema peame, sest mis siis alter-
natiiv oleks olnud? Mitte olemine?
Seda küsimust kuulen ma õpeta-
jana kindlasti väga palju rohkem,
aga seegi pole halb, vähemalt
on dialoog. Mina küsisin palju
ka seda, mis on millegi suurema
põhjuse, kuidas midagi teha, mil-
line on mingi probleemi või tee-
ma taust, ma soovisin aru saada.

Milline on Teie haridustee?

Viis aastat õppisin Mikitamäe
Põhikoolis. Alates 6. klassist
kuni 12. klassini käisin Räpina
Ühisgümnaasiumis. Lõpetasin
selle, läksin Tartu Ülikooli, õppisin
eesti ja soome-ugri keeleteadust
nii Tartus kui ka Ungaris ja siis taas
Tartus eesti keele ja kirjanduse
ning võro keele ja kultuuri õpeta-
jaks. Lõpetasin ülikooli aastal 2012.

Mis sai peale ülikooli?

Kandideerisin Lähte Ühisgümnaa-
siumisse tööle (rohkem ei kan-
dideerinud kuhugi) ning sain ka
süa tööle. Toona töötas siin minu
sõbranna ja kursusekaaslane Gerli
Lokk, kes ütles, et neil on vaba töö-
koht ja oleks tore kolleeg olla. Oli-
gi! Sellel ajal oli riiklik programm,
kui õpetaja läks tööle mujale kui
Tartusse või Tallinnasse, maapiirkon-
da, siis riik maksis toetust. Mul oli
seda toetust väga vaja. Ma sain selle
ja maksin oma õppelaenu kinni. Ma
mäletan seda päeva: kui maksin
ära viimse kui sendi, tantsisin ma
Tartu Kaubamaja ees. Illus päev oli!

Milline on suurim õppetund, mille õpetajaametis jooksul saanud olete?

Kui ma ise ei tea, et ma pean seisma
klassi ees, ja minu sees pole sellist
tunnet, et see on koht, kus ma pean
olema, siis ei tunne õpilased klas-
sis ka seda. Kui ma jalutan klassist
minema, pole mul lootustki õpilasi

Eesti keelt on Triin Nagel õpetanud Lähel kokku
üheksa aastat ning neli aastat tagasi alustas koolis
ka ajakirjanduse tundide andmist.

õpetada. Seda olukorda ma küll mäletan, kui
olin alustav õpetaja esimesel aastal, ma mäle-
tan täpselt kohta, kus ma seisin ja mõtlesin,
et nüüd on kaks varianti: kas ma annan alla
ja lähen oma tunnist ära või ma jõuan enda
sees otsusele, et see on minu klassiruum, need
on minu õpilased, see on minu tund, see on
minu amet ja ma tean, et ma tahan siin olla.
Sellel hetkel muutus minu jaoks päris palju.
Teistpidi see, et õpetaja on ka inimene. Ma olen
ka vahel väsinud ja mul on raske päev. Ma ei
saa alati teha naeratavat nägu ette, kui minus
seda naeratust pole, ma ei peagi. Samamoodi
on kõigi inimestega, sealhulgas õpilastega. Me
ei tea, millised katsumused kellegi elus on, ehk
polegi meie asi tormakalt lõplikke hinnanguid
anda, igaüks peab lõpuks ise endaga elama.

Olete arvatavasti kuulnud õpilastelt küsimust „Miks ma pean õppima eesti keelt? Ma räägin seda ju niikuinii iga päev“. Miks on Teie arvates eesti keele õppimine ja õpetamine oluline?

Keel ei ole fikseeritud. Ma saaks aru, kui keel
oleks nagu päts saia, mille me võtame ka-
pist ja saame üksipulgi läbi uurida ja öelda,
et täpselt nii on ja see ei muutu. Aga keel ei
ole selline. Keel on elusorganism. Ta areneb,
muutub, kohaneb. See, mis oli 20 aastat ta-
gasi ebanormaalne, on praegu juba tavaline.
Lisaks rääkimisele tuleb siiski osata ka kir-
jutada ja veel selliselt, et teisedki sõnumist

aru saavad. Seda siiski peab õppima ja õpetama, sest kui kaob keel, kaob ka rahvus.

Rääkige vastuvõtul tiitli saamisest! Kuidas Te end sellel hetkel tundsite?

See oli väga ootamatu, sest see auhind anti tegelikult juba ära. Sellel aastal anti välja kolm aasta õpetaja tiitlit ja esimene läks ühele teisele pedagoogile. Ma istusin seal ja mõtlesin juba täiesti teisi asju, kui sain aru, et räägitakse minust. Ma olin väga üllatunud. Olin üllatunud ka selle üle, et olin nomineeritud. Mul ei olnud õrna aimugi, et keegi on mind esitanud sellele tiitlile. Olin suures hämmingus ja uurisin, kes seda tegi. Üldse on kogu see tunnustus üks suur üllatus ja ma olen väga tänulik selle eest! Aitäh!

Teie klassinaaber Ilona Võik ütles aastal 2020 aasta klassijuhatajaks saanuna, et lõpetada tuleb siis, kui oled tipus, ning ta pole siiani võtnud uut klassi. Mida Teie sellest väitest arvate?

Ilona on mulle suureks eeskujuks olnud. Alles paar nädalat tagasi kirjutasin talle ühe tema ülesande peale, et tahaksin olla õpilane tema klassis. Sama mõtet mäletan ka aastast 2012, kui temaga tuttavaks sain ja nägin, kui suurepärase õpetaja ta on. Koolis töötamine aga on mulle õpetanud, et ma ei saa kogu maailma ära päästa. Ennekõike peaksin ma alustama sellest, et ma enast hoian, siis on mul võimalik end ka teistega jagada. Ma olen mõelnud, et kui tuleb

see hetk, et ma seisan klassi ees, mul on tunne, et ma ei jaksa, minus pole enam mingit sädet, siis ma peaksin kaaluma, kuidas edasi. Kas ma nüüd peaksin ametit vahetama just sellepärast, et leiti, et olen hea õpetaja? Ma tunnen, et lõpetan, kui tahan lõpetada.

Milline on Teie lemmik vaba aja veetmise viis?

Mis see vaba aeg on? Mina ei jaga oma aega vabaks ja kinniseks. Kogu minu aeg on minu aeg. See, mis ma hub minu päevadesse või nädalatesse, ei sõltu sellest, kas mu aeg on vaba või kinnine. Jah, väga palju minu aega läheb selle peale, et ma parandan ja koostan töid ning tegelen kogu tööeluga, aga ma ei ole mitte kunagi tundnud, et keegi teine on mulle sundinud seda tööd peale. Sellepärast pole see kinnine aeg, mida ma siin veedan, see ongi minu aeg. Üha enam aga õpetab töö mulle, et ma peaksin rohkem tegelema muude asjadega, et oleks tasakaal. Tasakaalu õppimine on raske, aga sellel hetkel, kui minu töö muutub mulle ebameeldivaks, pean ma kindlasti üle mõtlema oma otsused, sest keegi teine pole minu eest otsustanud. Igal hommikul tulen ma ise tööle, see on minu valik.

Kes on Teie lemmikkirjanik(ud) ja miks just tema/nemad?

See on väga raske küsimus, sest on nii palju häid kirjanikke. Kui ma pean valima, kelle teoseid olen valmis iga kell uuesti lugema, on minu valikus kaks Juhanit. Ma olen väga suur luulefänn, ma tõesti armastan luulet. Mulle väga meeldivad

Juhan Liiv ja Juhan Viiding. Nende luule on minu arvates imeilus, ääretult huvitav, närvekõditav, meelikõitev, mõtlemapanev, põnevust tekitav, südant valutama panev, suurt rõõmu ja sügavat kurbust tekitav, hingepuudutav. Seda ma julgen küll öelda, et kui ma just pean valima ühe kirjanduse alaliikidest, siis see on alati luule. Kvaliteetne luule tekitab inimeses nii palju võimsaid emotsioone. Kui üks proosakirjanik välja tuua, siis on see Andrus Kivirähk. Mulle meeldib see viis, kuidas ta kirjutab, ja need teemad, millest ta kirjutab. Ma arvan, et rahvus on ühe inimese identiteedi juures võrdlemisi oluline ja see osa tema kirjandusest mulle väga meeldib. See, et ta käsitleb meie ajalugu, meie olemust, see on midagi, mille üle mõelda. Sarnaselt Tammsaarega, muidugi, kes mulle ka väga sümpaatne on, aga nende stiilid on siiski erinevad.

Õpetaja Triin Nagel on klassijuhatajaks 9.b klassile ning uurisin, kuidas tema õpilased oma klassijuhatajat iseloomustavad.

Triin on sõbralik ja toetav õpetaja, näha on, et see, mida ta teeb, meeldib talle. Ta suudab leida iga õpilase tugevused ja julgustab meid alati oma parimat andma. Klassijuhatajana on ta mõistev, hooliv ja väga väga abivalmis, aitab alati kui võimalik. Samas nõudlik – ta ootab meilt vastutustunnet ja üksteise austamist. Tema huumorimeel ja positiivne suhtumine loovad klassis meeldiva ja vaba õhkkonna, kus kõigil on hea õppida. Ta õpetab väga hästi ja on alati õpilaste suhtes vastutulelik ning annab õpilastele võimaluse arvamust avaldada ja teha ka vahel midagi tavalisest tunnist erilisemat. Ta on meie jaoks mitte ainult õpetaja, vaid ka sõber, kellele enda muresid ja rõõme jagada. *Annika Uudeberg*

Triin Nagel on üks kõige sõbralikumaid ja toredamaid õpetajaid. Ta mõistab noori ja murede korral on õpetaja Nagel see, kelle juurde võib vabalt minna, sest ta oskab kuulata ja igal võimalusel aitab. Ta hoolib õpilastest nagu oma lastest. Õppimise koha pealt on ta nõudlik ja täpne aga seetõttu, et meie tulevik oleks lihtsam ja parem. Järelikult on õpetaja Triin Nagel abivalmis, kaastundlik, motiveeriv, usaldusväärne, toetav, täpne, osav ja tark. *Pilleriin Ermel*

Erinevaid tegemisi ja ekskursioone on kuue aasta jooksul olnud mitmeid. 2021. aasta sügisel käis õpetaja Triin oma klassiga (toona 6.b) Taevaskojas seenematkal.

Enam kui 30 aastat koolilehte – Sapiienti Sat ja Lügemik, seitse juhendajat, mitukümmend peatoimetajat ning mitusada ajakirjanikku

Meie koolilehel on pikk ja huvitav ajalugu. Mida paljud ei tea, on see, et Lügemik pole üldse esimene ajaleht, mis Lähte koolis ilmunud on. Püüdsime teada saada, kust sai see kõik alguse ning kuidas on aeg koolilehe tegemist muutnud.

AUTORID: HANNA-LIIS HENN, KAISA KREELA

Aastat, mil Lähte koolileht esmakordselt ilmalegust nägi, ei mäletata enam täpselt, kuid see võis olla 1992 või 1993. Idee väljapakkuja ja esimeseks eestvedajaks oli tolleaegne

direktor Toomas Kink, kelle ajal arenes meediasuund jõudsalt ka teistes aspektides. „Idee tuli sellest, et mitmetel koolidel oli juba ammu pikaajaline traditsioon koolilehe väljaandmisel. Sotsiaalmeediat ju polnud. Oli kirjutav, rääkiv ja näitav meedia. Mõtlesime, uurisime soove ja tegime teoks,” kommenteeris härra Kink koolilehe loomise tagamaid.

Esimene koolileht kandis nime Sapiienti Sat, mis tähendab ladina keeles „arukale piisav” või „targale mõistetav”. Sama nime all on hiljem ilmunud kooli ümmargustel juubeliaastatel ka almanahhe.

Heal ajalehel peab olema ilus nimi. Sapiienti Sat tundus sobivat. Eesti keeles Targale Mõistetav. Alati küsiti, miks selline nimi ja siis oli hea tõlkida see eesti keelde. Sõnamäng toimis. *Toomas Kink*

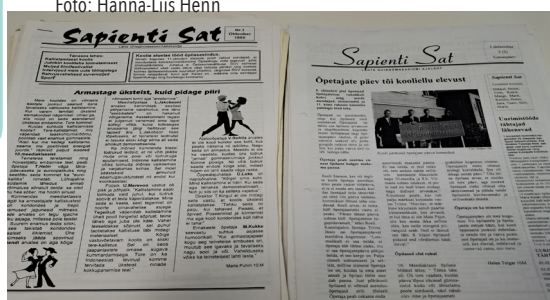
„Koolilehte toimetasid aktiivsemad keskkooliõpilased, sest meedia õppesunda siis veel ei olnud. Algaja huvijuhina olin selle toimetamisel kaastegev, kuid

mitte juhendaja,” rääkis praegune infojuht Tiit Helm ja lisas, „kuna internetti ja veebisuhtlust siis veel ei kasutatud, siis ilmus samaaegselt õpetajate iganädalane infoleht Vekker, millega toimetasid direktor Toomas Kink ja eesti keele õpetaja Ilona Võik. Vekker oli õpetajate igakuine infoleht, kuhu pandi üles jooksev informatsioon möödunud ja tulevastest sündmustest ning ka õpetusteri. Vekkeri väljaandmine lõpetati

aastal 2002 ning toonane direktor Toomas Kink meenutas seda järgnevalt: „Lõpesid asjad siis, kui ma lahkusin. Minu hoitud joon vajab järeltulijate arvates muutust. Igal ajal on omad väljundid ja arusaamad ning kinni ei tohi jääda sellesse, et nii on kogu aeg olnud. Iga isikute muutus toob kaasa muutused süsteemis.”

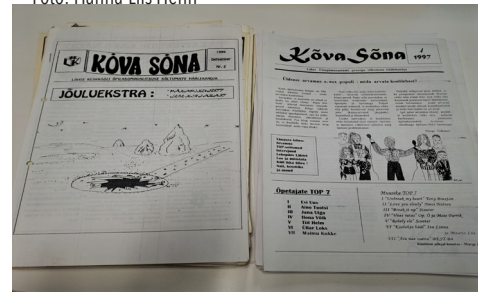
Vekker oli suunatud õpetajatele: nad saatsid või andsid teabe ürituste, olümpiaadide, plaanide, saavutuste jms kohta minule, mina vormisin need tekstiks või tegin keeleteoimetus juba valmis tekstidele. Trükkisin tekstid arvutisse ja edastas need direktorile. Kes kujundas, seda ma ei mäletagi, võib-olla Kink ise. Seejärel need lehed paljundati ja neid sai õpetajate toast võtta. Igaks juhuks mainin, et arvutid hakkasid laiatarbekasutusse jõudma just sel ajal, igaühele kättesaadava internetini läks veel pisut aega. *Ilona Võik*

Foto: Hanna-Liis Henn

Lähte esimene koolileht ilmus nime all Sapiienti Sat.

Foto: Hanna-Liis Henn

Nime Kõva Sõna kandis Lähte koolileht vaid aasta.

Sellegipoolest jätkati õpilaste poolt tehtava koolilehe väljaandmist. Aastaks otsustati koolilehe nime muuta ning välja valiti Kõva Sõna, mis otsustati siiski tagasi vahetada. Koolilehe arengust rääkides ütles Tiit Helm: „Meedia õppesuuna arenedes tekkis mõneks ajaks Sapiienti Sat kõrvale „konkureeriv” väljaanne Elluastuja, mille nime võis välja pakkuda toonane eesti keele ja ajakirjanduse õpetaja Annely Hindrikson.” Kooli sünnipäeva puhul kuulutati välja konkurss koolilehele uue nime valimiseks. Nime Lügemik pakkus välja eesti keele ja kirjanduse õpetaja Ilona Võik. Nimi tuleneb Lähte kooli initsiaalidest „LÜG” ja sõnast „lugemik”, mis tähendab tekstide kogu.

Nime vahetused kaasnesid enamasti juhendava õpetaja muutudes. (Trüki)ajakirjanduse õpetajateks ning siis ka koolilehe juhendajateks läbi aegade on olnud Lembit Jakobson, Annely Hindrikson, Ilmar Kahro, Gerli Loka, Liisa Koik ja Triin Nagel. *Tiit Helm*

Erinevate juhendajate ajal on käsitletud mitmesuguseid teemasid: kord tõsiselt ajakirjanduslikumat, siis jälle meelelahutuslikumat. 2003. aastal, kui koolileht juhtkonnast ja õpetajatest sõltumatuks kuulutati, käsitleti ka kriitilisemaid teemasid. Ka viimastel aastatel on Lügemik läbi käinud sama mustri, kus „kõva” ajakirjanduse juurde püütakse põimida meelelahutusliku sisu ning viimastes lehtedes on ilmunud artikleid, mis on tekitanud palju furoori. „Ma arvan, et koolilehe sisu on muutunud tänapäevase ajakirjanduse sarnaseks, sest alguses

oli lehtedes kirjutatud üksikuid asju, mis olid koolieluga seotud. Ma arvan, et praegune leht on huvitavam,” kommenteeris kooli endine direktor Üllar Loks.

Meenub Sapienti Sat, mis 2003. aastal pälv-
vis esikoha üleriigilisel koolilehete konkur-
sil. Selle numbri vastutav toimetaja oli meie
kooli 3. meedialennu lõpetaja, hilisem fil-
mi- ja telerežissöör Mihkel Ulk. Nimelt oli ta
11. klassis koolilehe peatoimetajaks hakates
lubanud, et teeb koolilehe sisu ja väli-
muse Eesti parimaks. Ja ära ta tegi. *Tiit Helm*

Ka koolilehe tegemine on ajas palju muutunud. Praegu kirjutavad toimetuse liikmed oma valitud või määratud artikli valmis ning lisavad koos fotodega ühisesse Drive'i kausta, kust küljendaja neid järjest programmis paigutama hakkab (kui lugu on läbinud ka keeleteoimetus, mida teeb juhendaja). Peale seda saadetakse valmis fail trükkikotta, kust saadakse valmis lehed kätte hiljemalt järgmisel päeval. Eeltöö väljaannete eel on jäänud suures osas muutumatuks: kui õppeaasta alguses kogunevad huvilised, jagatakse ära rollid ning iga lehe valmimise eel jagatakse ära ka artiklid. Kõige suuremad muutused on toimunud just lehe küljendamise ja trükkimise osas. „Meie trükkisime lehte koolis ja siin oli meile suureks abiks Külli Kaljurand. Kui saime lehed kätte, oli alati elevust palju,” sõnas juhendaja Gerli Lökk. Tiit Helm rääkis koolilehe tegemisest aga nii: „Artikkel trükiti algelises arvutis (Intel Pentium II) Wordi programmis, prinditi tekstiplokid paberile välja, hinnati visuaalselt artiklite ja võimalike fotode mahtu ning siis alustati lehe maketi koostamist. Paigutati A4-lehtedele esmalt lehe päis-mik, siis väljaprintitud artiklid ja paber-fotod, näiteks käsitsi joonistatud ristsõna ja karikatuurid. Kui paigutus sobis, liimiti kõik komponendid maketi põhjale ning siis läks makett lehtede kaupa paljun-damisele. Paljundatud lehed klammerdati kokku ja koolileht oligi müügivalmis. Alles hiljem (aastaarvu ei mäleta) alustasin aja-lehe küljendamise kursusega. Abimaterja-lik oli Tiit Hennoste ja Rosmari Kurvitsa koostatud ajalehe küljendamise õpik. Sel-lest hetkest hakati küljendamist ehk teksti ja piltide paigutamist tegema arvutis, es-malt MS Wordiga, hiljem MS Publisher-is. Siis sai esiknumbri otse arvutist välja

printida ja paljundusse saata. Tavaliselt tehti seda mustvalge-na, vaid üksiknumbrid said loa kaanelehtede värviliseks väljatrükiks.”

Olin selline juhendaja, kes andis õpilas-tele palju vabadust ja ühtlasi oli vastutus koolilehe ilmumise osas õpilastel. Mõni võiks öelda, et vabadust sai liigagi pal-ju antud, sest ikka juhtus, et kas mina või õpilased pidid juhtkonna ees aru andma teemavalikust või -käsitlustest. Kõige rohkem on mees need õpila-sed, kes koolilehes tegutsedes muu-tusid üha julgemaks ja enesekindlamaks ning avastasid endas uusi külgi. Sain juhendajana mitmel korral uhkust tun-da end ületanud õpilaste üle. *Liisa Kolk*

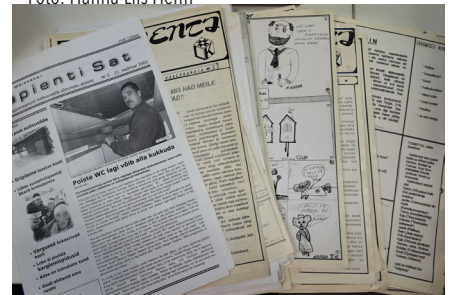
Ühel aastal korraldasime kooliteemalise arvamusküsimise konkursi, kuhu laekus palju artikleid. Parimatele kirjutajatele andis kool auhinnad ning muidugi avaldasime need lood koolilehes. Nii mõnigi lugu oli terav ja tekitas kooli-peres elava diskussiooni. *Gerli Lökk*

Eelmise direktori Üllar Loksi sõnul oli koolilehe loomisel kaks eesmärki: koolisiseste paberuudiste olemaso-lu ja see, et meediaõpilased saaksid targemaks. Praeguse koolijuhi Martin Pentil sõnul on meie praegune kooli-leht tänu õpilaste ja õpetajate pühen-dumisele olnud väga heal tasemel. „Olen sirvinud vanu numbreid ja kõige huvitavam ongi näha seda, kuidas ka ühe õppeaasta jooksul väljaande kvali-teet iga numbriga paraneb – ja seda sellepärast, et toimetuse liikmed ehk õpilased number numbri haaval are-nevad. Meie koolilehte on esile toonud ka Tartu Ülikool, mis näitab, et meie hea töö pole märkamatuks jäänud kaugemalgi. Ja mille üle mul isikli-kult hea meel on, on see, Lügemikus seistakse vankumatult sõnavabaduse printsiibi hoidmise kaitseks,” lisas Pent. Triin Nagel, kes on Lügemiku juhenda-ja aastast 2021, võttis koolilehe prae-guse rolli kokku järgnevalt: „Lügemik on meediasuuna praktiline väljund. See on meediasuuna (ja ka teiste suundade) õpilaste võimalus vormi-da ajakirjandustundides õpitu os-kuseks, saada aimu ajakirjanikutööst,

kogeda ajakirjanduse erinevaid aspek-te, võlusid ja valusid. Vähemalt sama tähtis aga on ka see, et koolileht kajas-taks meie koolis toimuvat ja oleks koo-lipere häälekandja.” See tähendab, et koolilehe väljaandmise põhieesmärk on jäänud ajas suures osas muutumatuks. 2022. aastal ilmus õp Nageli alga-tusel ja eestvõtmisel juunikuus es-makordselt lõpetajatele mõeldud eriväljaanne, mille fookuses on Lähte kooli 3., 9. ja 12. klassid.

Erilisi hetki on olnud palju, mitmed neist ka sellised, mis jäävadki vaid toimetuse teada, sest see on meie töö telgitagune. Koosolek kella 17ni või öösel kell 2 vii-maste paranduste tegemine, et leht järg-misel hommikul trükki jõuaks, on juba tavaliseks ja teada-tuntuks muutunud. Minu suurim rõõm on aga olnud näha hästi toimivat toimetust, kus õpilased on üksteisele nõu ja jõuga abiks olnud ja ajakirjanikuna arenenud ning tekkinud on kokkukuuluvus- ja uhkustunne olla osa koolilehe meeskonnast. *Triin Nagel*

Foto: Hanna-Liis Henn

Koolileht on Lähel ilmunud erinevate nimede all 1990. aastate algusest.

Uurisime praeguselt direktorilt Mar-tin Pentilt, endiselt direktorilt Üllar Loksilt ja endiselt korraldusjuhilt Anneli Kumarilt, kas ja miks on koo-lilehe ilmumine üldse vajalik:

Koolileht ei ole minu arvates mitte ainult vajalik, vaid Lähte ÜG meedia-suunda silmas pidades lausa elutäh-tis. See annab meie meediasuunale kindla väljundi ja on paljuski meie meediaalaste traditsioonide versta-pos-tiks. Paberlehte tuleb nüüd ja ka edaspi-di hoida au sees, kõik maailma suured väljaanded teavad seda ning kuigi veebimeedia tungib peale, jääb alati nõudlus aeglast ja süvenenud lugemist nõudva paberajakirjanduse järele. Neil põhjustel on nüüdseks aastatepikkuse

ajalooga Lügemik Lähte kooli jaoks asendamatult väärtus. *Martin Pent*

Igal juhul vajalik. Minu meelest on selle kaks põhjust. Esiteks need väiksemad õpilased, kes koolilehte ostavad, nendel tekib see ettekujutus, et koolis on midagi sellist, mille poole liikuda. Teine asi on see, et mina ka vahest loen koolilehest asju, mille kohta ma varem midagi ei teadnud. *Üllar Loks*

Koolileht on väga vajalik. Olen väga uhke selle üle, et meie koolil on oma leht. Kuna gümnaasiumis on meediasuund, siis on see õpilastele tohutult hea võimalus oma teadmisi praktikas rakendada. *Anneli Kumar*

30 aasta jooksul on Lähte koolilehe juures töötanud mitukümmend peatoimetajat, kellest mõni on ka oma tänase karjääri sidunud ajakirjanduse ja meediaga või kasutatakse saadud kogemusi ühel või teisel viisil ära igapäevaelus. Mõne inimese kogemust oli meil võimalik ka lähemalt uurida.

Kuidas on koolilehe peatoimetamine tulnud kasuks Sinu edasises karjääris?

Ma ei saa öelda, et ainuüksi koolilehe peatoimetajaks olemine on mind edasises elus kuidagi ekstra mõjutanud. Ajal, mil me oma lennu liikmete ja ka mõne teise gümnaasistiga koolilehte tegime, käis ikkagi meeskonnatöö. Küll aga saan öelda, et koolilehe kogemus üleüldiselt kinnitas, et mulle meeldib väga kirjutada. Koolis oleme ju ikka harjunud kirjutama kirjandeid või mistahes esseed, kuid lehe tegemine aitas avastada hoopis uusi nurki ja näitas, kuidas teemadele võib läheneda nii mitut moodi – olgu selleks reportaaž, arvamislugu, persoonilugu või hoopis midagi neljandat. Kindlasti oli tore, et saime üheskoos muudkui katsetada ja proovida. Tõsi, alati ei pruukinud mingid artiklid väljaspool meeskonda heakskiitu saada, kuid tagantjärele näitasid ka sedasorti hetked, et kirjutatu eest peab julgema seista ja vajadusel ka vastutada. *Liisa Ehamaa*

Foto: Erakogu

Foto: Siina Photography

Olen kindel, et koolilehe peatoimetajaks olemine on mulle kasuks tulnud, kuna see andis mulle hea projektijuhtimise kogemuse, õpetas erinevates olukordades hakkama saama ja leidma lahendusi. Üldiselt oli peatoimetajaks olemine tore ja andis palju kogemusi. Samas nõudis see ka palju tööd ja panustamist. Sageli venisid mul paar öhtut enne järjekordse koolilehe ilmumist ikka väga pikaks ja koolilehega sai vajadusel tegeletud unetundide arvelt. Kõige lõbusamad (ja võib-olla ka lihtsamad) olid minu jaoks toimetuse koosolekud ja lugude kirjutamised ning vähem meeldis mulle koolimaja peal lehti müümas käia. *Laura Kivijärv*

Stiilipiirangud koolis: kas reeglid lämmatavad moe?

Meie koolis peegeldab noorte riietus nii mugavust kui ka trendikaid stiile. Kuna koolis on kehtestatud reegel, et dressipükse ei tohi kanda, on õpilaste igapäevased *outfit*-id enamasti teksad ja särk või pusa ja viisakamad püksid. Koolinoored eelistavad neutraalseid ja moes olevad rõivaid.

AUTORID: SANDRA SIILBEK, STIINA VIHHER

Teksad ja pusad on kõige populaarsem valik

Õpilased kannavad enamasti tavalisi T-särke, polosid või triiksärke, mida pannakse kokku kas teksade või viisakamate pükstega. Pusad on samuti populaarsed, kuid need sobitatakse enamasti alt laiade või *cargo*-stiilis pükstega. Levinud on ka kihiline riietumine, kus pusa või kampsuni alla läheb kraegasärk, mis annab *outfit*-ile lahedama välimuse. Muidugi igas vanuses on erinev stiil ja trendid. Põhikoolis kannavad noored juba väga täiskasvanulikke riideid ja ka vahest liialt paljastavaid. Gümnaasiumis valivad õpilased pigem mugavuse. Alklassid kannavad lastele ootuspäraseid värvilisi ja armsaid riideid, mis teeb kõigil tuju heaks.

Reeglid koolis

Kuigi paljud järgivad meie kooli reegleid, leidub siiski ka neid, kes proovivad nendest mööda hiilida. Mõned õpilased kannavad aeg-ajalt dressipükse, lootes, et õpetajad seda tähele ei pane. See tekitab

tihti arutelu, kuna osad õpilased leiavad, et reegel on liiga range, samas kui õpetajad peavad oluliseks viisakat ja korrektset riietust. Lisaks dresside kandmisele on probleemiks ka liiga paljastavad riided, mida eriti nooremad õpilased vahel eelistavad. Lühikesed topid, väga avarad dekolteed või ülilühikesed seelikud ei sobi koolikeskkonda, kuid mõni kannab neid siiski, põhjustades õpetajate ja õpilaste seas vastakaid arvamusi. Koolireeglid on olemas selleks, et tagada viisakas ja austav õhkkond.

FOTO: STIINA VIHHER

Hallid dressid on kooli popim n-ö keelatud riietuse.

Direktor Martin Pent, miks on Teie arvates meie koolis oluline, et riietumisele kehtiksid kindlad reeglid?

Kindlad riietumisreeglid on kehtestatud kasvatuslikel eesmärkidel. Tuleb mõista, et nagu kõige muuks, on ka riietumiseks oma aeg, koht ja viis. Kool on lõppeks akadeemiline asutus, mitte vaba aja veetmise koht. Nii nagu ametiasutustes, teatrites, kontsertidel ja mujal on kombeks korrektne riietus, on seda asjakohane nõuda ka koolides, ilma et peaks seda nõuet häbenema või lödvendama.

Kas Teil endal on olemas hallid dressipüksid?

Mul pole halle dressipükse, küll aga tumesinised Puma omad, mille üle olen väga uhke, sest ostsin need USAst ühest Puma esindusest vaid \$19 eest.

Erinevad viisid, kuidas valmistuda eksamiteks või suurteks töödeks

Üsna varsti on ees juba esimesed eksamid nii abiturientidel kui ka põhikooli lõpetajatel. Lügemiku tiimil on mõned soovitusel, kuidas hästi valmis olla tulevasteks vaimukatsumusteks. Samuti see, kellel on tulemas mõni raskem kontrolltöö, võiks siit midagi kõrva taha panna!

AUTOR: ANCHELA SAVOLAINEN

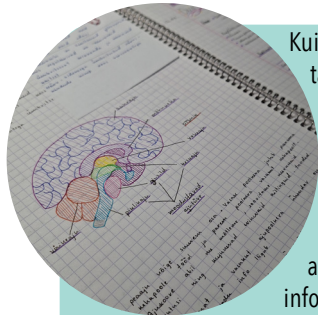
STICKY NOTES'ide KASUTAMINE

Sticky notes'id on hea visuaalne meeldetuletus sinu märkmetes. Neid saab ümber tõsta vajadusel ning aitab organiseerida materjali. Hea viis on tähtsamad märkmed panna näiteks roosade sticky notes'ide peale ning sama teema teised märkmed teha tekstis või vihikus samuti roosaks. See aitab eristada erinevaid teemaplokke ja piltmälli luua seosed värvidega. Muidugi aitavad ilusad ja värvilised märkmed teha õppimist huvitavamaks!

MÄRKMED

Kui teha palju märkmeid ja materjale läbi kirjutada, aitab see informatsiooni ajuu talletada ning aitab infot ajus analüüsida. Kui tunnis teha märkmeid, aitab see sul teemaga kaasas püsida. Küsimuste tekkimisel on hea need üles kirjutada ja hiljem küsida. Soovitatav on teha kokkuvõtvaid märkmeid, mis on sulle arusaadavalt välja kirjutatud, nii võtab su aju informatsiooni endasse palju kiiremini. Õppimise teeb huvitavamaks, kui teha oma märkmed ilusaks ja personaliseerida need, inspiratsiooni selle jaoks leiad kindlasti Pinterestist.

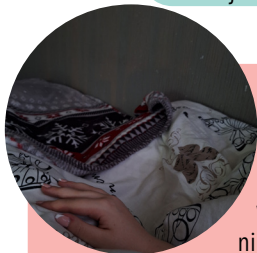
TEKSTI MÄRGISTAMINE

Kui märgistada teksti, pöörab see su tähelepanu õppimise ajal nendele olulistele punktidele, mis sa oled varasemalt tekstis välja toonud. On olemas erinevaid värvilisi markereid ja highlightereid, mille seast valida. Teksti märgistamine aitab luua struktuuri oma märkmetes, näiteks kollane - põhiidee, roheline - uued mõisted, roosa - peab veel harjutama ja sinine - küsimused/ei saanud aru. Ära märgista liiga palju! Kui kõik on värviline, kaotab highlighter oma efekti. Ürita märgistada enda jaoks ainult kõige olulisem!

EESMÄRKIDE PÜSTITAMINE

Kui püstitada enda jaoks eesmärgid, on sul lihtsam olla motiveeritud neid ka täitma. Kui sul on siht silme ees, siis ei takista seda miski, nagu öeldakse. Paika pandud eesmärgid aitavad planeerida oma aega. Samuti tekitab see inimeses süsteemsust ja järjepidevust, mis tuleb kasuks igas eluolukorras. Eesmärgid aitavad sul keskenduda asjadele, mis on elus kõige olulisemad.

MATERJALIDE/TÖÖDE KOGUMINE

Kui koguda mitmed materjalid kokku, on see hea võimalus erinevatest allikatest infot kontrollida ning nii on hea saada põhjalikum ülevaade kogu teemast. Lisaks ei pea viimasel hetkel hakama kõiki materjale kusagilt otsima. Et eristada oma materjale, on hea lisada oma töölehed kilekaante vahele ja kirjutada peale aine nimetus.

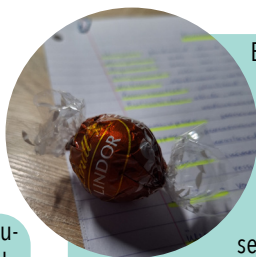
VÄIKESED PAUSID

Pidev õppimine väsitab aju tööd ning keskendumist. Lühikesed pausid aitavad aju hoida värskena. Nii jäävad ka vajalikud materjalid hästi meelde. Hea viis on minna jalutama, lugeda raamatut või teha kiire uinak. Selle aja jooksul hakkab su aju uusi ideid genereerima ja lahendusi probleemidele otsima. Väikesed pausid hoiavad ka füüsilist ja vaimset heaolu korras. Pikalt ekraani vaadates kuivavad su silmad ära või jääb istudes selg kangeks. Väike sirutus aitab alati pinget leevendada!

MAGUS SNÄKK

Eksamitel on õpilastel lubatud kaasa võtta endaga šokolaadi, et eksami ajal aju värskena hoida. Šokolaad stimuleerib serotoniini ja endorfiinide tootmist, mis tekitavad hea enesetunde. See aitab vähendada stressi ja pinget töö ajal. Kõige rohkem soovitatakse tumedat šokolaadi, sest selles on kõige rohkem kakaod ja flavonoide, mis on hea aju tööks. Kuid ära liiga palju korraga söö!

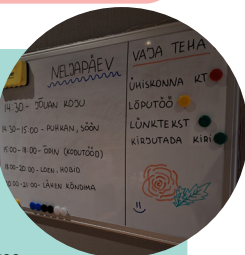
MUUSIKA

Igaüks õpib erinevalt, kuid on inimesi, kes kuulavad õppimise kõrvale muusikat, ja on ka neid, kes eelistavad õppida vaikus. On leitud, et muusika kuulamine aitab õppimise ajal paremini keskenduda ning see summutab igasugused taustahelid, mis võivad segada. Rahulik muusika võib leevendada ärevust ja luua rahuliku ja sujuva õppimise tempo. Hea muusika tõstab ka tuju ehk kui motivatsiooni ei ole õppimiseks, siis pane oma lemmiklaul peale, äkki suudab see sind motiveerida!

AJAKAVA

Ajakava loomine aitab sul olla kursis oma õppimisega. Kui teha oma ajakava silmade ette, nii et sa seda pidevalt näed, ei saa sa vajaminevaid asju ära unustada, ning see aitab luua distsipliini. Ajakavaga saad sa luua endale rutiini, mille abil on lihtsam planeerida oma päevaplaani. Loomulikult võib lisada oma ajakavasse ka mõned tähtsamad sündmused või koosolekud. Tänu ajakavale tead täpselt, millal ja mida õppida ja ei raiska oma aega pidevale otsustamisele.

HEA UNI

Kui magada iga öö piisavalt palju, siis aitab see kinnistada päeval õpitut teadmisi. Puhunud aju võtab palju kiiremini ja paremini vastu uut informatsiooni ning selle info analüüsimine ajus möödub ilma suurema vaevata. Kui aju on väsinud, ei pruugi ta kõike informatsiooni korraga salvestada ning materjalide õppimisel või loengu kuulamisel tõenäoliselt jäävad sisse lüngad, mis hiljem võivad mõjutada su tulemusi. Vähesese une tõttu võivad ilmuda vaimsed ja füüsilised probleemid, näiteks halb enesetunne, peavalud, väsimus, stress, masendus, ärevus. Seepärast on oluline iga öö vähemalt 6-7 tundi magada, kui kaheksa tundi, mis oleks ideaalne, ei ole võimalik.

FOTOD: ANCHELA SAVOLAINEN

Silmapaistev abiturient Ilja Sobolev plaanib oma tuleviku siduda meditsiinivaldkonnaga

12. klassi tehnoloogiasuuna õpilane Ilja Sobolev on eeskuju-lik gümnaasist, kellel on väga suur tõenäosus lõpetada keskkool kuldmedaliga. Intervjuus saab teda õppida lähemalt tundma nii inimese kui ka õpilasena ning mõista, milline on tema elufilosoofia.

KÜSIS: KAISA KREELA

Miks Sa otsustasid tulla õppima Lähte Ühisgümnaasiumi tehnoloogiasuunda?

Sest see on ainuke õppe-suund, mis on seotud eluga ja annab tuleviku jaoks tööl häid konkureerimise võimalusi.

Plaanid peale gümnaasiumi lõpetamist minna õppima Tartu Ülikooli arstiteaduskonda. Mis erialale soovid spetsialiseeruda? Miks just see?

Mul on veel kuus aastat otsustamiseks, aga huvitav oleks õppida endokrinoloogiat ja uroloogiat, kuna need on tuleviku mõistes väga olulised. Tõenäoliselt hakkab tulevikus suurem osa inimestest hormone süsti-ma ja seda tuleb reguleerida.

Kust on tekkinud Sinu huvi meditsiini vastu?

Tegelikult tuli see huvist spordi vastu. Sportlased vajavad pal-ju arstide abi ja mõnikord ka-sutavad aineid, mille kontrolli all hoidmiseks on vaja arsti, kes teab, kuidas preparaat töötab.

Ütlesid veebruarikuu Lüge-miku „Elu enne lõppu“ artik-lis, et õpid keemiat iga päev umbes 40 minutit. Kuidas Sa leiad selle jaoks motivatsiooni? Ainult distsipliin, sest see on hästi tugev asi.

Kuidas Sa tuled toime stressiga?

Stressi väga pole, aga kui on, siis lähen ja teen trenni. Kui olen higine, siis ei saa probleemidest mõelda. Lisaks on olemas inimene,

kes kustutab minu stressi ära.

Kuidas end inimesena iseloomus-taksid?

Refleksiivne, sihikindel, igav, õiglane, ambitsioonikas.

Palun kirjelda oma lapsepõlve! Kust Sa pärit oled?

Kolkjast, n-õ hariduse Mekast. Väike küla, ülekasvanud muru, tolmune tee, vana kiik, mis tuule käes kri-giseb. Päeval – jalgpall vabal platsil. Talvel – jäähoki külmunud lombil. Alkoholi- ja tubakalõhnaline pood, kus müüja kõiki tunneb. Akendest tuleb muusika, tänaval käib elu. Kee-gi ei kurda, kõik tunnevad üksteist.

Ainult distsipliin, sest see on hästi tugev asi.

Millised on Sinu hobid praegu ja millega oled varem tegele-nud?

Korvpall, jõusaal ja lihtsalt jaluta-mine. Varem tegelesin jõutõstmise-ga.

Mis on Sinu üks oluline saavutus, mille üle oled kõige uhkem?

Et selles maailmas olen heasüdamlik inimene, kes aus-tab vanemaid ja teisi inimesi sõltumata rassist või vanusest.

Kui Sa saaksid muuta ühte asja Lähte koolis või Eesti haridussüs-teemis, siis mis see oleks?

Ma ütleksin, et Lähte peamine probleem on süstemaatiline spiker-damine ja konkurentsipuudumine. Seda võiks muuta, aga tundub, et keegi ei viitsi sellega tegeleda (sest

Septembris ristsid abiturientid 10. klassi õpilasi. Ka Ilja tegi oma rebasele uhke näomaalingu.

juhtkond teab sellest probleemist).

Millised on Sinu suhted klassikaaslaste ja õpetajatega?

Klassis on inimesi, kellega mulle meeldib aega veeta ja ma austan nende ideid ja filosoofiat, kuid mulle tundub, et suurema osa jaoks ma ei ole kõige parem klassivend, kuna meil on erinevad vaated elule, ja see on täitsa OK.

Milline on Sinu lemmik õppeaine? Miks?

Keemia, bioloogia ja matemaatika, sest kaks on seotud eluga ja seletavad tähtsaid aspek-te elust. Kolmas arendab loogikat. Kõik pane-vad vähemalt natuke aju tööle ja mõtlema, sest teistes ainetes seda praktiliselt ei ole.

Tihti arutletakse selle üle, kas hinded näitavad teadmisi. Milline on Sinu, viielise õpilase seisukoht?

Ma arvan, et mingi korrelatsioon on olemas, kuid mitte absoluutne, sest mõnikord õpetajad küsivad neid asju, millest üldse tunnis ei olnud juttu, ja meie hindamis-skaala on hästi ebaproportsionaalne.

Varsti algavad sisseastumiskatsed gümnaasiumisse. Miks peaksid 9. klassi õpilased valima just Lähte kooli?

Siin on olemas ühiselamu ja Lähtel saab näha ini-mesi, kelle elulood on üsna rasked. Siin on inimesi, kelle jaoks kapital elus ei ole kõige tähtsam para-meeter ja ei võrdu eduga. Lisaks on siin vahepeal üsna *fun*. Keskariduse saab kergelt kätte, kuid võimalused konkureerida ei ole kõige paremad.

„Kus lõhnaõli, seal e-sigaretti!”

Viimastel kuudel on koolis tekkinud probleem, kus gümnasiste kahtlustatakse e-sigareti tarvitamises klassiruumis levivate magusate lõhnade tõttu. Tegelikult kasutavad noored lõhnaõlisid, mille lõhn võib sarnaneda e-sigaretile, tekitades sellega õpetajates valesid kahtlusi.

AUTOR: KÄTLIN JAASKA

Lõhnaõlide kasutamine on paljudele noortele igapäevane harjumus, kuid koolis võib see kaasa tuua süüdistusi. Kuna e-sigarettide kasutamine on noorte seas levinud, on õpetajad muutunud selles osas valvsamaks, kuid küsimus on, kas igal tugev lõhn peaks viima kahtlusteni.

Õpetajad soovivad tagada reeglite kinnipidamise, kuid ilma kindlate tõenditeta muutuvad süüdistused ebaõiglasteks. Õpilaste jaoks võivad

süüdistused tunduda ebaõiglasena, eriti kui nad pole midagi keelatud teinud.

Probleem seisneb selles, kas lõhna põhjal võib teha järeldusi, mis võivad mõjutada õpilase mainet teiste õpetajate suhtes ning koolikogemust? Jah, kooli eesmärk on tagada tervislik keskkond. On oluline, et süüdistused põhineksid faktidel, mitte eeldustel.

Kui õpetajad jäävad endale kindlaks, et see on e-sigareti lõhn, on neil selleks õigus.

Agas õigust pole süüdistada õpilasi ilma tõenditeta ning õpilasi halvasti tundma panna. Koolis peaks olema usaldus, mitte põhjendamatud ja alusetud süüdistused.

Samas saan aru ka õpetajatest, et on raske õpetada meid, kui klassiruum on lõhnaõli lõhna täis. Vabandan kõigi ees, kellele olen oma lõhnaõliga ebamugavusi tekitanud!

Uus tase Lähte koolis: õpilased saavad „Triibu” sildi, kui julgevad emale kirjutada

Lähte koolis on telefonide kasutamise reeglid viidud uuele tasemele, isegi paarisekundiline sõnumi saatmine emale võib tuua kaasa karistuse. Õpilane, kes tundis end halvasti ja saatis emale kiire sõnumi, sattus kohe õpetaja terava pilgu alla. Tulemus? Nõue viia telefon juhtimiskeskusesse.

AUTOR: SANDRA SIILBEK

Kui õpilane keeldus, sest ta oli telefoni juba ära pannud, lisati ta nimi telefoni hoiutarberaamatusse. Ning samuti õpetaja, kes tema nime ei teadnud, otsustas teda triibulise pusa tõttu „Triibuks” kutsuda. Kas selline käitumine on normaalne?

Koolireeglid on mõeldud korda hoidma, aga kas selline kontroll on vajalik? Kui isegi hädavajalik sõnum võib kaasa tuua süüdistusi ja negatiivse sildi, siis kuhu see välja viib?

Õpilastele tundub selline suhtumine ebaõiglane ning tekitab pigem viha kui austust reeglite vastu. Telefonikeeld on vajalik, et õpilased saaksid tunnis keskenduda. On arusaadav, et õpilane ei tohi olla telefonis ja seda peaks keelama, aga keelamine ei peaks olema nii range. Väiksest noomitusest piisaks ja kõik saaksid aru, et telefonis ei või olla ja pannakse see kohe- selt ära. Uhesõnaga on reegel vajalik, aga selle järgimine ei peaks olema nii range.

Õpilase toimetulek kooli ja töö vahel

Tänapäeval käivad paljud noored kooli kõrvalt tööl, et teenida lisaraha. See võib õpilase kiiresti viia väsimuse ja motivatsiooni languseni. Artiklis räägin oma kogemusest kooli kõrvalt töötamisega.

AUTOR: LISETE HUUM

Järjest vanemaks saades on vajadus käia kooli kõrvalt tööl. Kui varem, olles väiksemates klassides, tuli mõelda ainult õppimisele ja sellegategeleda, siis nüüd on vaja ka täita tööülesandeid. Kuidas mõjutab kooli kõrvalt tööl käimine ühe õpilase elu? Olen 12. klassi õpilane ja sellest õppeaastast olen ka käinud kooli kõrvalt tööl. Töötan põhiliselt nädalavahetustel, aga mõnikord ka nädala sees. Kooliaasta alguses mõtlesin, et kui raske see ikka olla saab, käia kooli kõrvalt tööl. Ma ei suutnud endale ette kujutada, mida see päriselt endast kujutab. Ma ei mõelnud sellele, et viimasel gümnaasiumiaastal on rohkem kohustusi ja koolitöid.

Alguses tõesti ei olnud mingeid probleeme ja sain hakkama, küllap sellepärast, et kooliaasta alguses ei olnud nii paljutöid ja ülesandeid. Mida aeg edasi läks, seda

keerulisem oli minu ajaplaneerimine ja ülesannete täitmine, mis nõudsid rohkem aega. On ka juhtunud, et töö pärast pole ma jõudnud kooli, sest olen lihtsalt nii väsinud ja pole saanud piisavalt magada. Selle tõttu on tekkinud ka palju stressi ja motivatsioonipuudus, mis väljendub just koolis, näiteks jätan ülesannete tegemise viimasele minutile. On olnud ka olukordi, kus olen ülesande üldse tegemata jätnud.

Tean veel paari õpilast, kes käivad samuti kooli kõrvalt tööl, olen ka nende pealt näinud, et kooli kõrvalt töötamine tekitab palju stressi. Üks õpilane ütleb nii: „Ma veedan rohkem tunde tööl kui koolis.” Kui prioriteet on kooli asemel töö, siis tekib olukordi, kus ei olegi motivatsiooni koolis käia. See kindlasti ei ole hea asi, aga kui pole enda jaoks enne asju läbi mõelnud, siis võib neid olukordi tekkida.

Kooli kõrvalt töötamisel on minu jaoks positiivseid külgi ka. Olen õpinud, kuidas olla iseseisvam, see on arendanud minu sotsiaalseid oskuseid, vastutustunnet ja olen juba saanud tutvuda tööeluga. Töötamise käigus olen saanud ennast ette valmistada tulevaseks eluks ja saanud palju uusi kogemusi.

Kindlasti tuleb enne põhjalikult läbi mõelda, kui otsustada kooli kõrvalt tööle minna, tuleb mõelda, et kas saad sellega ikka päriselt hakkama ja suudad püsida motiveerituna mõlemas kohas. Kõik kindlasti oleneb ka sellest, et milline on su töö ja kui suur on töökoormus. Minu arvates peab inimesel olema väga hea pingetalu-vus ja oskus oma aega hästi planeerida, et kõigega päriselt hakkama saada. Minul kahjuks need oskused väga head ei ole ja arvatavasti selle tõttu on see mulle tekitanud palju probleeme õppimisel.

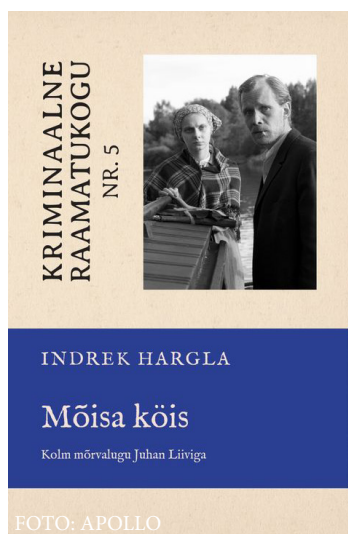
„Mõisa köis. Kolm mõrvalugu Juhan Liiviga” – kui luuletajast saab detektiiv

Indrek Hargla on rohkem tuntud „Apteeker Melchiori” sarja läbi, kuid tema loominguga kuulub ka sarjas „Kriminaalne raamatukogu” ilmunud ajalooline krimiromaan „Mõisa köis. Kolm mõrvalugu Juhan Liiviga”, mis koosneb kolmest seotud lühiromaanist „Mõisa köis”, „Für Elise” ja „Veskivaim”. Arvustuseskäsitlen kahtesimest lugu.

AUTOR: ALANDRA ONKEL

Raamatu peategelane on Juhan Liiv, kes lahendab 19. sajandi lõpus mõrvalugusid. Raamat algab Tartu vaimuhaiglas, kust Liiv on just vabanenud ning läheb kodukülla Alatskivile tagasi. Vaevu jõuab ta oma kodukandi õhku hingata, kui kohalik talumees Madjus leitakse mõrvatuna. Liiv, keda enamik peavad hulluks, hakkab omal moel juhtumit lahendama. Ta märkab detaile, mida teised ei suuda. Kuigi ametlikult on uurimistööd tegemas kohalik külapolitseinik, on just Liiv see, kes suudab pusletükid õigesti kohta asetada.

Teine osa algab Tartu vanglas, kust salapärase aadli-daam Liivi välja ostab ning pakub talle peavarju oma lossis. Lossis hakkab toimuma kahtlaseid asju, vanade seinte vahel peitub palju saladusi. Lossi töötajad leitakse surnuna, Liiv hakkab asja uurima. Lugu haarab ja hoiab pinget kuni lõpuni, kuigi see lõpeb ootamatult järsult. Lugudes on mõrvade põhjuseks ihnus ja kadedus,

lähiv teema on küsimus, kuidas Eestil ei ole kultuuri. Raamatus kujutatakse Juhan Liivi hulluna, kuna ta oli aastaid hullumajas. Keegi ei usu temasse ja lõpuks hakkas ta ennast kirjeldama samamoodi, aga lõpuks ta mõistis, et tal on annet. Mulle meeldib, kuidas Hargla on suutnud lugedesse põimida luuletusi ja poeeme, mis väljendavad Juhan Liivi mingis olukorras, kuidas ta

mõtleb ja mis ta peas toimus.

Raamatut on huvitav lugeda ning sisu lugedes ei tule välja tegelik süüdlane. Raamat on nii põnevalt kirjutatud, et oma peas sain seda visualiseerida viimse detailini. Kuna raamatu põhiline teema on siiski ka Juhan Liiv ise, siis on huvitav vaadata, kuidas ta kasvas ja arenes, uskus endasse rohkem ning viskas nalju aeg-ajalt. Liiv ei kartnud surma, kuna ta nägi unes, kuidas ta sureb, nii et ta võttis elult justkui kõik, mis võtta andis.

Raamatu esimesest osast valmis ka möödunud aastal film „Vari”. Kuna ma filmi olin eelnevalt näinud, seadis see mul peas võrdluse raamatuga. Film ja raamat ei olnud päris üks ühele, oli nii pisemaid kui ka suuremaid erinevusi. Soovitan raamatut lugeda kõigil, kes on huvitatud, kuna raamat on tõesti haarav ning vahel oli võimatu mõne põneva koha peal teost käest panna.

Lähte kooli lemmikteosed on „Rehepapp” ja „Kevade”

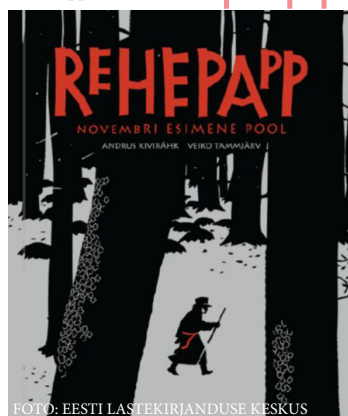
28. veebruaril kogu koolile saadetud küsimustikust „Lähte kooli lemmikteosed eesti kirjandusest” selgus, et kõige rohkem meeldib õpilastele ja õpetajatele Andrus Kivirähki „Rehepapp” ja Oskar Lutsu „Kevade”.

AUTOR: ANCHELA SAVOLAINEN

Kokku oli vastajaid 25. Kolme lemmikteoseks oli „Rehepapp” ja kahe vastaja lemmikteoseks „Kevade”. Kõik väljapakutud raamatud polnud küll eesti kirjandusteosed, kuid siiski põnevad pakkumised: Sass Henno „Mina olin siin”, Andrus Kivirähk „Mees, kes teadis ussisõnu”, „Ivan Orava mälestused”, „Maailma otsas”, Astrid Lindgren „Röövlitütar Ronja”, Kobo Abe „Luitenaine”, Anton Hansen Tammsaare „Tõde ja õigus”, Tuutikki Tolonen „Agnes ja vari aknal”, „Agnes ja unenägude võti”, „Agnes ja villa saladus”, Eno Raud „Sipsik”, Tiit Madisson „Minu võitlus”, Triin Lellep „Minu Pariis”, Ilmar Tomusk „Matemaatiline sõber. Marss Marsile”, „Volli kasvab suureks”, Tiina Männapsoo „Lemmikloomade teine elu”, Albert Kivikas „Nimed mar-mortahvilil”, Adam Silvera „Lõpus surevad nad mõlemad”.

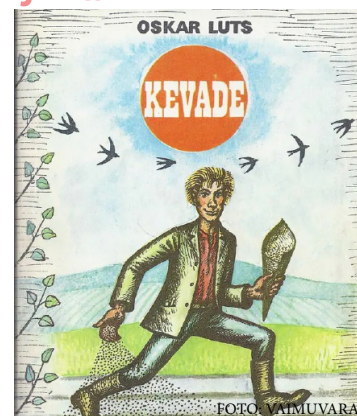
Huvitavad põhjendused, miks raamat meeldis:

Andrus Kivirähki „Rehepapp ehk November” – Kuna mulle meeldib seda lugeda ühe päeva kaupa, nii et iga novembripäev on üks peatükk raamatus. Nii tundub see kõige parem.

Raamatud „Kevade” ja „Rehepapp” osutusid vastanute seas kõige populaarsemateks teosteks.

Oskar Lutsu „Kevade” – Väidetavalt olin ma 6-aastaselt selle raamatu abil sorava lugemise selgeks saanud. Lugesin seda koolipoisina ka hiljem, sest nautisin seda huumorit ning vaimukalt kirjeldatud karaktereid täis raamatut väga. Mäletamist mööda samastasin ma ennast toimeka Tootsiga, kuigi lähedaste arvates oli minus ka Tõnissoni iseloomujooni.

A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus” – Ehe raamat tõsisest tööst ja talupojavaevast. See, kuidas me tänasel päeval elame, on puhas privileeg. Ka maal elades tänasel päeval on elu hoopis teistsugune. Teos õpetab meile palju. Kogu see talupoja äng ja vaev, põimitud ürgse looduse ja isetegemisega, on just see, mida üks tänases päevas elav inimene peaks lugema.

Pühad, mis toovad kevade: lihavõtete tähendus ja tähistamine

Lihavõtted, teise nimega ka ülestõusmispühad ja rahvasuus ka munade-pühad, on liikuv püha, mida tähistatakse esimesel täiskuupühapäeval pärast kevadist pööripäeva. Tänavu on lihavõtted 18.–20. aprillil.

AUTOR: LISETE HUUM

Kirikukalendris mälestatakse sellega Jeesus Kristuse surnust ülestõusmist pärast ristilöömist. Pühadega lõpeb vastlapäeval alanud suur, 40 päeva kestnud paast. Ülestõusmispühade nädala neljapäeva nimetatakse vaikseks neljapäevaks, sellel päeval tehti suurpuhastust ja käidi saunas, et vabaneda kõigest vanast ja halvast. Sellele järgneb suur reede, sellel päeval puhati ning tööd ei tehtud. Siis tuli vaikne laupäev, kus küpsetati ja värviti mune. Need inimesed, kes enne lihavõttepühi paastuaega pidasid, võisid lihavõtteõöl kell 12 hakata jälle liha sööma. Sellest tulebki nimetus lihavõtted (Folklore, 2017).

Eesti rahvakalendris lihavõttele eelneval nädalal oli oluline aeg majapidamistöde tegemiseks, näiteks suurpuhastuseks pärast pikka talve. Selle nädala ilma järgi võis ennustada ilma kogu suveks. Kui sadas vihma, siis järgnes sellele märg suvi, ning kui esines udu, siis oli oodata kuuma suve. Arvati, et see püha tähistab kevade saabumist.

Eesti rahvakalendri järgi värviti juba lihavõtetel mune, neid värviti sibulakoorte ja punapeedimahlagaga. Nii tehakse ka tänapäeval ja need on looduslikud värvid,

mis jätavad munad ilusaks värviliseks. Traditsioonide kohaselt kingitakse üksteisele värvitud mune lihavõttepühade ajal. Vanarahva traditsioonide järgi tehakse koksimisvõistlust, kus eesmärgiks on vastase muna katki teha, et selgitada välja, kumma võistleja muna on tugevam. Tehti ka munaveeretamist, kus muna veeretatakse mööda liivakuhjatist alla, eesmärgiga teistele munadele pihta saada, võidab see, kelle muna terveks jääb (Puhka Eestis, 2025).

Nipid munade värvimiseks

Pole tarvis osta eraldi värve, sest toiduainetest saab palju erinevaid värve ise teha!

Oranž - jahvatatud kurkum munakeeduvees

Kollane - ingver munakeeduvees koos äädikaga

Punane - punased sibulakoored, keedetud peedi keeduvees

Sinine - mustsõstrad ja arooniad, keedetud lilla kapsa keeduvees koos äädikaga

Roheline - spinatilehed või petersell

Roosakaslilla - kirsid

Roosa - jõhvikad või pohlad

FOTO: KAISA KREELA

Kuigi tänapäeval on levinud erinevad tehiskulud toiduvärvid, on tore mune kaunistada ka traditsiooniliste vahenditega.

Huvitava mustri saamiseks mähki muna ümber sibulakoored, kangast lapid, seo need niidiga kinni ja pane vette. Värvidele saab lisada ka erinevaid mustreid, selleks võib kasutada seemneid, maitsetaimede lehti, kleeplinti, niiti või lõnga. Pisemad seemned või terad jätavad munale täpilise, suuremad mummulise mustri. Kleeplindist saab lõigata erinevaid kujundeid või tähti, mis jätavad munale valge mustri. Selleks, et kleeplint keeduvees lahti ei tuleks, tuleb muna korralikult kinni siduda. Ilusa tulemuse jätavad ka erinevate taimede lehed, aga ka väiksemad lilleõied ja kõrrelised (Rohegeenius, 2022).

Sellel aastal saan ma kindlasti mehele!

Traditsioonide säilimine on oluline osa meie rahvusest ja kultuurist, kuid see eeldab, et on keegi, kes tarkusi ka põlvest põlve edasi annab. Kõrveküla Maanaiste Selts Miina on üks kollektiiv, kes ei lase vanarahva kommetel unustuse hõlma vajuda. Mul oli võimalus saada osa naiste väe päevast – paastumaarjapäevast.

AUTOR: KAISA KREELA

Hommik algas vara, sest päikesetõusul (kell 06.02) pidime seisma juba Palalinnas kunagise vaatetorni juures mäe otsas. Usuti, et kes sellel päeval enne päikesetõusu ärkab, on terve aasta virk, kes sisse magab, jääb laisaks. Enne mäe otsa ronimist räägiti veel pisut selle päeva uskumustest, näiteks sellest, et nüüd tuleb igal hommikul hakata võtma linnupetet ehk süüa enne tööleminekut kasvõi suutäis leiba, et võõralt maalt tulevad rändlinnud haigusi edasi ei annaks. Kel linnupete sellel hommikul võtmata oli jäänud, said end päästa lüües hambad mõne puu tüvesse, ka see sai kohapeal ära katsetatud. Nägu pesime allikaveega, mis iseenesest polnud üleliia külm, kuid karge ilma tõttu hakkas põskedel siiski jahe.

Kodus olime selga pannud triibuseelikud ja pähe valged rätikud, mis teatavasti toob head võiohne. Mäe otsas olles ja pilve taga olevat päikest otsides laulsime rahvalaule. Kahjuks oli ära viidud amortiseerunud kiik, seega sügisel suurte viljahunnikute saamiseks mõeldud rituaal sai tehtud vaid poolikult.

Maaemale jäeti „hiide“ tänutäheks üks ülepanni pannkook ning punase paelaga kinni

seotud muna. Kaasa oli võetud veel punast lõnga, mille juppe tuli puude külge siduda iga lähedase inimese kohta, kelle aastasse soovis kaitset ja head õnne. Selleks, et öeldu püsima jääks, tegin soolaga enda ümber ühe ringi. Minu jaoks arvatavasti kõige vajalikum rituaal oli mõeldud vallalistele neidudele, et ka nemad sellel aastal endalesobiva noormehe kõrvale leiaksid. Minu ülesanne oli seista lihtsalt ringi sees, kuni teised minu ümber rahvalaulu laulsid ja ringis kõndisid. Kõik võimalused tuleb ära kasutada!

Üks paastumaarjapäeva tuntumaid traditsioone on punajoogi joomine, mis pidi andma õitsva välimuse ja punased põsed, ning ülepanni pannkookide söömine, mis tagas sügisel suured kapsad. Peale kosutavat einet rääkisime veidi oma esiemade nimelugusid, sest see on just õige päev, et oma eelkäijaid meenutada. Vanarahvatarkus ütleb, et paastumaarjapäeval ei võinud naised tööd teha ning traditsiooniks oli hoopis kõrtsus käimine. See pani mind mõtlema, et kui suundun kogunemiselt edasi kooli, kas siis on kõik läbitehtud rituaalid läinud vett vedama? Eks seda saab teada aasta jooksul!

FOTO: ERAKOGU

Puude külge sidusin oma punased lõngajupid neljale lähedasele inimesele.

FOTO: ERAKOGU

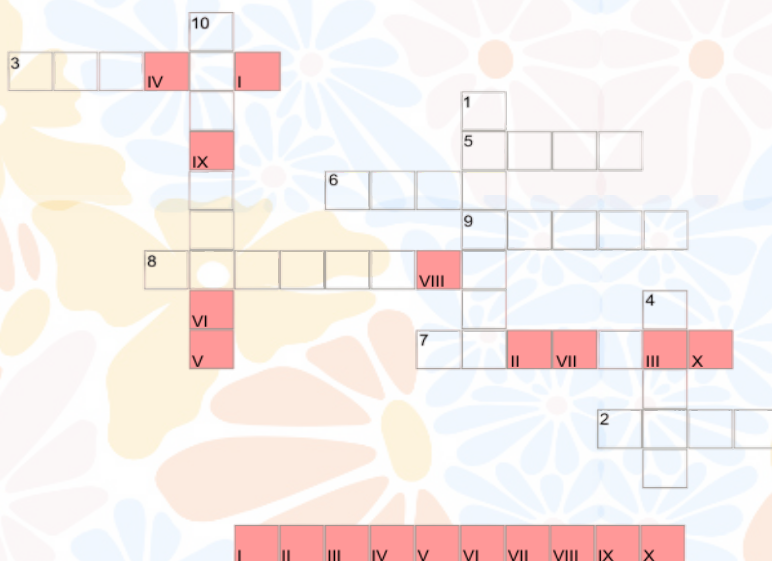
Tänu läbitehtud rituaalile on mul sügisel võimalik mehele saada.

LÜGejamäng

KOOSTAS: KAISA KREELA

Veebruarikuu ajalehes oli kaks lugejamängu – isamaalise luuletuse 1. salm ja armastusteemaline mõistatus. Sel korral oli rõõmustavalt palju õigesti vastajaid. Aitäh teile! Auhinna anname kiireimale õigesti vastanule ning loosisime ka võitja kummagi mängu õigesti vastanute hulgast. Võitjad on Külli Kaljurand (nobedaim), Kadili Kreela ja Helgi Jermolajev. Õnnitleme!

Aprillikuu Lügemiku lugejamängus saate end proovile panna kuulsate eestlaste ja nende tsitaatide tundmises. Märkige ristsõnasse inimese perekonnanimi, kes on öelnud järgneva lause. Tuntud eestlaste ütlemisi on siin nii ajaloost kui ka tänapäevast. Rooma numbritega märgistatud värvilistest kastidest saate kokku lugeda lahendussõna, mis oli 11 aastat tagasi Delfi lugejate arvates ilusaim sõna eesti keeles. Lahenduse palume saata aadressile lygemik@gmail.com hiljemalt 4. maiks. Kõigi õigesti vastanute vahel loositakse välja Lügemiku kingikott!

1. „Kas siis selle maa keel laulu tuules ei või taevani tõustes üles igavikku omale otsida?”
2. „Olukord on sitt, kuid see on meie tulevikku väetis!”
3. „Kuna te mõistate ainult lihtlauseid, siis kordan üle ja lugege mu huultelt: maksud ei tõuse. Punkt.”
4. „On ime, et Eesti on üldse olemas!”
5. „Ära vihasta. Ainult vaata ja imesta!”
6. „Kõige tundlikum muusikainstrument on inimese hing, sellest järgmine, inimese hääl. On vaja puhastada oma

7. „Ema kombel kinni kata lapse tuksvat rinda sa: eesti muld ja eesti süda – kes neid jõuaks lahuta!”
8. „Toompead rünnatakse! Ma kordan: Toompead rünnatakse!”
9. „Eesti vajab igaühte meist, nagu meie vajame oma riiki.”
10. „Sest armastuse vastu saab ainult surm või veel suurem armastus.”

Armas lugeja!

Kui sul on ideid, millest kirjutada, või tahad ise mõne artikli kirjutada, võta meiega julgelt ühendust! Oodatud on ka kõik fotod, luuletused, jutud ja joonistused. Kirjuta meile e-postiaadressile lygemik@gmail.com, saada toimetuse liikmetele või juhendajale sõnum Stuudiumis või tule lihtsalt vestlema!

Lügemiku toimetused

Peatoimetaja: Kaisa Kreela

Reporterid: Ketriin Eismel, Hanna-Liis Henn, Lisete Huum, Kätlin Jaaska, Mia Maria Koplimägi, Kaisa Kreela, Alandra Onkel, Krisete Pärna, Marta Raudsepp, Anchela Savolainen, Sandra Siilbek, Stiina Viher

Kaastööde autorid: Ellen Tiivas, Annika Uudeberg

Küljendaja: Birgit Punkar

Juhendaja: Triin Nagel

Avalik vabandus inimõiguste kaitseks

2023. aasta jõuluballil toimunud balli kuninga ja kuninganna valimisel sekkusin tiitli väljaandmisesse lubamatul viisil. Ma ei uskunud, et noormeestest paar R. V. ja M. K. on siiralt armunud ja soovivad tiitlile kandideerimisega tähistada oma suhet, pidades nende kandidaatori nendepoolseks vimkaks ja püüdeks balli farsilikuks muuta.

Ma vabandan oma konservatiivsuse, homofoobsuse ja kitsarinnalisuse eest! Minust oli väga spiisserlik väärti hinnata noormeeste siiraid motive. Ühtlasi luban, et minu teguviis enam ei kordu ning noormeestel on 2025. aasta jõuluballil uus võimalus oma suhet avalikkuse ette tuua.

Südamest kahetsust avaldades
õpetaja Triin Nagel